

Stellar Home Language

Ondersteuning van vroeë taal- en geletterdheidsonderrig in Graad R

Onderwysersgids vir 'n tweeweek-siklus

Tweede uitgawe 2018

LIEWE ONDERWYSER

Wordworks is 'n organisasie sonder winsbejag wat in 2005 gestig is om vroeë taal- en geletterdheidsontwikkeling te ondersteun. Die Stellar-program is deur Wordworks ontwerp om Graad R-onderwysers in hulle belangrike rol as onderwysers van taal en ontluikende geletterdheid te ondersteun. Ons fokus op Graad R omdat bewyse toon dat sterk vroeë taal- en geletterdheidsvaardighede alle latere leer ondersteun.

Vroeë taal- en geletterdheidsontwikkeling

Ten einde te leer lees en skryf, moet kinders geleenthede kry om hulle vaardigheid en begrip op twee sleutelgebiede te ontwikkel:

- taalvaardighede (luister, praat, woordeskat en begrip)
- kodeverwante vaardighede (fonologiese bewustheid en letterklank-kennis).

Kinders moet ook baie geleenthede kry om te sien hoe lees en skryf werk, en om deur hulle onderwysers gewys te word hoe hierdie prosesse werk. Hulle moet boeke kan lees en geniet, en teken en vroeë skryfwerk gebruik om hulle idees oor te dra.

Ons program

Stellar bied teoretiese en praktiese idees om jou te help om 'n taalryke klaskamer wat vroeë geletterdheidsontwikkeling ondersteun, te ontwikkel. Die program is in reaksie op terugvoering van Graad R-onderwysers en -opleiers ontwikkel en hersien. Stellar is in ooreenstemming met KABV-vereistes opgestel.

Stellar-klaskamermateriale

Hierdie *Onderwysersgids* is een van 'n stel riglyne vir die onderrig van Huistaal, wat elkeen op 'n nuwe storie gebaseer is. Elke *Onderwysersgids* bevat 'n tweeweek-program van geïntegreerde aktiwiteite vir die daaglikse onderrig van Huistaal vir jou Graad R-klas.

'n *Onderwysersgids* vir ouervergaderings help jou om leiding aan ouers te gee oor hoe om taalleer tuis te ondersteun.

Stellar-opleiding

Vir onderwysers wat leer hoe om die Stellar-program te gebruik, is daar 'n stel *Onderwyserwerkboeke* wat jou deur die verskillende elemente van die program lei terwyl dit jou begrip van waarom elke element belangrik is, verdiep.

Jou stories

Ons weet dat onderwysers innoverend is om enige hulpbronne wat beskikbaar is, te gebruik. Ons moedig jou aan om die aktiwiteite in hierdie gids by jou konteks en die hulpbronne wat aan jou beskikbaar is, aan te pas. Namate jy vertrou raak met die tweeweek-raamwerk in die Stellar-program, sal jy jou eie storieboeke en mondelinge stories as grondslag vir die onderrig van taal en ontluikende geletterdheid kan gebruik.

Ontmoet vir Stella

Jy sal sien dat daar deurgaans 'n onderwyser in hierdie *Onderwysersgids* teenwoordig is. Sy sal jou geselskap hou op jou leerreis en sal dikwels raad gee op grond van haar jare lange ervaring in die Graad R-klaskamer. Onderwysers het haar gemoedelik die naam Stella gegee!

Ons hoop jy geniet dit om hierdie program te gebruik. Jy sal jou Graad R-leerders die beste geskenk moontlik gee – en ons weet jy sal dit geniet om saam met hulle te leer!

Met ons beste wense,

Stella en die Wordworks-span

INHOUD

Inleiding tot Stellar	4
Bosbok se besoeker	8
Tweeweeke-beplanner	12
Inleiding tot letter- en klankaktiwiteite	16
Letter- en klankaktiwiteite	18
Inleiding tot storiegebaseerde aktiwiteite	28
Storiegebaseerde aktiwiteite	30
Inleiding tot beurtgroep-aktiwiteite	42
Beurtgroep-aktiwiteite	44
Hulpbronne	52

Inleiding tot Stellar

Hoe om hierdie boek te gebruik

Tweewek-beplanner: Week 1		
AKTIWITEIT	MAANDAG	DINSdag
WYS EN VERTEL	Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.	Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.
HELE KLAS LETTER- EN KLANKAKTIWITEIT	Vertel die storie vir die eerste keer. Stel 'n letter uit die storie bekend (B).	Worm die letter (multisensoriese aktiwiteit).
STORIEGEBASEERDE AKTIWITEIT	Storievertelling en woordeskatbou	Storievertelling en sang
BEURTGROEP-AKTIWITEIT		
STORIEÏD	Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.	Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.

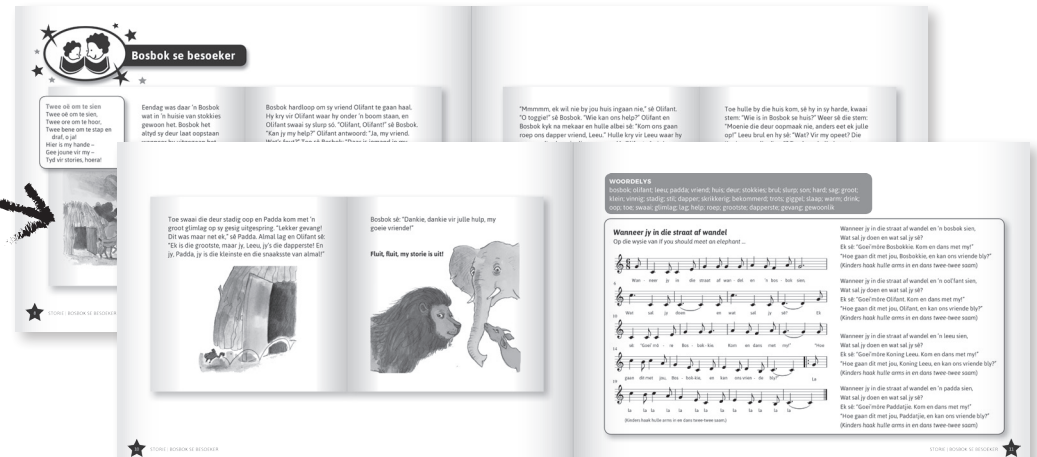
In elke Stellar-onderwysersgids is daar een storie, wat jy op bladsy 8 sal vind, saam met 'n rympie, 'n liedjie en 'n woordelys. Verwys na hierdie storie voorin die boek wanneer nodig.

Tweewek-beplanner: Week 1		
AKTIWITEIT	MAANDAG	DINSdag
WYS EN VERTEL	Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.	Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.
HELE KLAS LETTER- EN KLANKAKTIWITEIT	Vertel die storie vir die eerste keer. Stel 'n letter uit die storie bekend (B).	Worm die letter (multisensoriese aktiwiteit).
STORIEGEBASEERDE AKTIWITEIT	Storievertelling en woordeskatbou	Storievertelling en sang
BEURTGROEP-AKTIWITEIT		
STORIEÏD	Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.	Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.

Begin met die **Tweewek-beplanner** (bladsy 12) wanneer jy voorberei om 'n tweewek-siklus te onderrig. Dit toon al die aktiwiteite wat jy elke dag vir twee weke lank sal doen.

As jy hierdie beplanner volg, sal jy alles dek wat jy benodig vir goeie Huistaal-onderrig in ooreenstemming met die KABV.

Kinders sal ewe veel heleklas- en kleingroep-aktiwiteite hê, waarvan hulle sommige onafhanklik sal doen, terwyl ander onderwysergerig is.

Die aktiwiteite is in drie afdelings verdeel, elkeen met 'n eie inleiding:

Letter- en klankaktiwiteite

Storiegebaseerde aktiwiteite

Beurtgroep-aktiwiteite

Aan die einde van die boek gee ons vir jou twee tipes **Hulpbronne**: onderwyserhulpbronne en fotokopieerbare hulpbronne vir die kinders. Die voetskrif sê vir jou waar om elke hulpbron te gebruik.

Die ontwikkeling van 'n stel hulpbronne

Jy sal met verloop van tyd jou eie stel hulpbronne moet ontwikkel om die Stellar-program te onderrig. Party van hierdie hulpbronne hou verband met die storie in elke gids. Ons gee vir jou papierpoppe, opeenvolgende prente en 'n Groot Boek in elke storiepak, asook 'n templaar om klein boekies te maak. Ons weet dat jy, as 'n skeppende onderwyser, vooruit sal beplan om ander hulpbronne te maak en te versamel om die Stellar-storie te ondersteun. Kinders geniet rekvisiete tydens storievertelling asook kostuums vir fantasiespel, en jy sal afvalmateriaal nodig vir kuns- en handwerk-aktiwiteite. Onthou hoe belangrik dit vir kinders is om gedrukte materiaal verbonde aan die storie te sien: wees op die uitkyk vir prenteboeke, winkelbrosjures en tydskrifte vir jou boekhoekie en plakkate vir jou mure.

Jy sal altyd kleurkryte, verf en verfkwaste, skêre, gom, en papier waarop die kinders kan teken, nodig. Jy kan eenvoudige sandbakke, witborde en speeldeeg maak (resep en metode op bladsy 52). Hierdie gids bied template om jou eie legkaarte, speletjieborde en letterkaarte te maak, asook 'n paar aktiwiteitsbladsye wat jy vir die kinders kan fotokopieer. As jy nie fotokopieë kan maak nie, kan jy gerus die aktiwiteit aanpas of die ander opsies gebruik wat in die gids gegee word.

Ons stel voor dat jy seker maak dat alles gereed is voordat jy met jou lesse begin, sodat jy jou lestyd ten beste kan benut.

Assessering

In Graad R is assessering informeel, wat beteken dit is veral belangrik dat jy bewus bly van elke kind se sterk punte, swak punte en vordering ten opsigte van taal en geletterdheid, asook van hulle vlakke van selfvertroue en genot in al die Huistaal-lesse. Ons moedig jou aan om aantekeninge oor elke kind te maak en belangrike leergebeure,

uitdagings wat ervaar word en enige idees oor hoe jy daarop kan reageer aan te teken. Benewens daaglikse waarneming, is daar talle assesseringsgeleenthede in die Stellar-tweeweek-siklus ingebou wat jou die geleentheid bied om op individuele kinders se vordering te fokus. Dit sluit die volgende in:

- Beurtgroep-aktiwiteite: Jy sal toegewyde tyd met individuele kinders deurbring om hulle tekenwerk en ontlukende skryfwerk te ondersteun.
- Papiergebaseerde aktiwiteite: Kinders sal hulle eie papiergebaseerde werk in die *Reënboogletters*-aktiwiteit, die *Lees en doen*-aktiwiteit, en die tweede aktiwiteit oor opeenvolgende prente (getiteld *Nog opeenvolgende prente*) doen.

Dit is uiters belangrik dat kinders nooit moet voel dat jy hulle of hul werk assesser nie. Jong kinders vind dit byna onmoontlik om in 'n omgewing te leer waarin hulle bang, angstig of onseker voel. Jou taak is om hulle selfvertroue asook hulle vaardighede en kennis te ontwikkel, sodat hulle vir jou hul beste werk kan lewer.

Taalleergeleenthede deur die hele dag

Die Stellar-program bied gestruktureerde aktiwiteite vir verskillende dele van die dag. Ons weet egter dat taalleer die hele dag in klaskamers plaasvind waar onderwysers responsief teenoor kinders is en ryke heen-en-weer-gesprekke toelaat. Dit is baie belangrik dat jy reageer op dit wat die kinders interesseer. Oorgangstye, wys en vertel, happietyd en oggendkring bied uitstekende geleenthede om taal deur vrae, kommentaar en gesprekke te ontwikkel. Op die volgende bladsy gee ons idees oor hoe jy taalleer tydens twee geliefde Graad R-aktiwiteite – *Storietyd* en *Wys en vertel* – ten beste kan ontwikkel.

Wys en vertel

Wys en vertel is 'n geliefde deel van die daaglikse program in Graad R. Kinders bring iets van die huis af om met die klas te deel: Dit kan enigiets wees van 'n foto van 'n familielid tot 'n storieboek tot 'n herfsblaar. Dit is belangrik dat dit nie 'n tyd word waar kinders nuwe besittings soos klere of duur speelgoed vertoon nie.

STAPPE

- 1 Die kinders sit saam met jou in 'n kring. (Dit kan die hele klas of 'n klein groepie wees, na gelang van hoe jy hierdie aktiwiteit struktureer.)
- 2 Begin: *"Is ons nie gelukkig nie? Drie kinders het vandag iets vir Wys en vertel gebring. Kom ons sit stil en luister mooi."*
- 3 Vra elke kind om vir die groep te vertel wat hulle gebring het.
- 4 Bevestig die kind se keuse van voorwerp. Byvoorbeeld: *"Ek is mal daaroor om skulpe op te tel. Dit laat my aan die somer dink!"*
- 5 Luister aktief na die kind wat praat. Maak oogkontak.
- 6 Herhaal en brei dan uit op dit wat hulle oor hulle voorwerp sê. Moedig hulle aan om te praat deur spesifieke vrae te vra en luister mooi na hulle antwoorde. Vra of enigiemand anders 'n vraag wil vra.
- 7 Nadat al die kinders oor hulle voorwerp gepraat het, kan jy 'n vinnige geheue- en begripsvra hou:
 - Wie het vir ons vertel van ...?
 - Waar het ... haar ... gekry?
 - Iemand het verduidelik hoekom. Kan julle die rede onthou?

Reëls vir Wys en vertel:

- Neem beurte om te praat.
- Kyk na die persoon wat praat.
- Luister mooi na wat elke persoon sê en dink daaroor na.
- Sit stil.

Storietyd: Lees hardop vir genot

Die Stellar-program is storiegebaseerd. Ons het eenvoudige stories geskryf en volksverhale aangepas as grondslag vir leeraktiwiteite oor 'n tweeweek-tydperk.

Dit is ook belangrik dat kinders bloot vir genot na stories luister. Daar moet tyd in die dag wees wanneer jy vir die kinders stories met ryk taal en pragtige illustrasies lees, met geen verwagtinge of aktiwiteite wat daarop volg nie. Ons wil hê dat kinders hulle werklik moet kan inleef – om in 'n wonderlike storie verdiep te raak en die betowering van boeke te ervaar.

In die Stellar-tweeweeksiklus stel ons voor dat hardoplees aan die einde van elke dag plaasvind. Jy sal vooraf moet beplan om 'n verskeidenheid storieboeke gereed te hê waarvan jy en die kinders sal hou. Kyk na ons webtuiste vir 'n paar aanbevelings.

STAPPE

Voor lees

- 1 Wys vir die kinders die boek se voorblad. Vra hulle om te voorspel waarom die storie gaan.
- 2 Gaan op 'n prentwandeling deur die boek – kyk na die prente en voorspel die storie. (As die storie 'n heerlike verrassing het, kan jy dalk eerder die prentwandeling oorslaan of halfpad daarmee ophou!)
- 3 Bring die storie met die kinders se eie kennis en ervaring in verband.
- 4 Stel 'n paar sleutelwoorde uit die storie bekend.
- 5 Lees die titel van die storie en die naam van die outeur en illustreerder.

Tydens lees

- 1 Lees met gevoel, en gebruik verskillende stemme vir verskillende karakters.
- 2 Behou oogkontak met die kinders.
- 3 Gebruik dramatiese tussenposes om die storie opwindend te maak.
- 4 Wys vir die kinders die prente terwyl jy elke bladsy lees.
- 5 Hou die kinders betrokke deur te vra, *"Wat dink julle gaan nou gebeur?"*
- 6 Geniet die ervaring om die storie met die kinders te deel.

Ná lees

- 1 Geniet bloot die wonder van 'n gedeelde storie.
- 2 Vra die kinders van watter deel van die storie of watter karakter hulle die meeste gehou het.

Ondersteuning van veeltaligheid

Die kinders in jou klas sal moontlik verskillende tale tuis praat. Dit beteken dat party kinders se huistaal verskil van die taal van onderrig in die skool. Alhoewel Stellar 'n Huistaal-program is, weet ons dat alle kinders kan voordeel trek uit ryk veeltalige leerruimtes. Waar moontlik, moedig ons jou aan om kinders toe te laat om hulle eie taal met hulle klasmaats te praat terwyl hulle selfvertroue opbou om die nuwe taal van die klaskamer te gebruik. Vroeg in die skooljaar kan kinders wat meer as een taal praat, genooi word om jou te help om jou instruksies en kinders se antwoorde te vertaal. Die stemme van jong kinders moet nooit stil gemaak word omdat hulle nog nie die klaskamertaal kan praat nie. 'n Tweede taal moet altyd op die eerste taal bou, eerder as om dit te vervang.

Al gaan jy die Stellar-storie in die skool se onderrigtaal bekendstel, sal tweedetaalleerders voordeel daaruit trek om dieselfde storie in hulle eie taal te hoor. As jy nie genoeg selfvertroue het om die storie op hierdie manier te vertel nie, kan jy 'n ouer nooi om die storie in daardie taal vir die klas te kom vertel. Jy kan die vertalings van die stories gratis van die Wordworks-webtuiste aflaai.

In party van die Stellar-aktiwiteite moedig ons jou aan om met woorde uit meer as een taal te werk. Dit bied jou die geleentheid om met die kinders oor ons veeltalige wêreld te gesels. Dit help jou ook om erkenning te gee aan die bydrae van kinders wat taaldiversiteit na die klaskamer bring – gee hulle 'n kans in die kollig! Ons moedig jou aan om pret te hê met woorde uit die storie, en om jou eie kennis van ander tale te ontwikkel. Probeer om 'n paar woordeskatwoorde uit die Stellar-stories in verskillende tale bekend te stel aan kinders wat 'n tweede taal aanleer, en om die kennisbasis van eentalige kinders uit te brei.

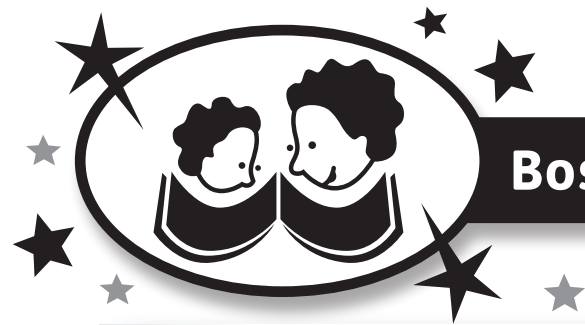
Ouers

Dit is baie belangrik dat ouers betrokke is by hulle kinders se leer, veral wanneer kinders jonk is. Wanneer ouers positief is oor wat by die skool gebeur, help dit kinders om twee baie belangrike dele van hulle wêreld bymekaar te hou – die huisdeel en die skooldeel. Wanneer ouers aandag gee wanneer hulle kinders praat en lees, skryf en teken, sal kinders glo dat daar waarde aan hierdie aktiwiteite geheg word en dat dit belangrik is.

Die *Stellar-Onderwysersgids vir ouervergaderings* is ontwikkel om jou te help om ouers se belangstelling in jou Graad R-klaskamer te prikkel, veral in jou implementering van die Stellar-taalprogram. Selfs al reël jy nooit ouervergaderings nie, is daar talle eenvoudige maniere waarop jy ouerbetrokkenheid by kinders se leer kan aanmoedig. Wees op die uitkyk vir die voorstelle om klein boekies huis toe te stuur wat die kinders vir hulle ouers kan voorlees, moontlikhede vir ouers om met storievertelling en speletjies in die klaskamer te help en die baie belangrike idee dat ouers met hulle kinders moet gesels en saam met hulle moet lees!

Navorsing toon dat een van die beste maatstawwe van gehalte in klaskamers die vlak van interaksie tussen onderwysers en kinders is. Maak jou klaskamer 'n plek waar kinders aangemoedig word om vrae te vra en te beantwoord en hulle idees te lug, en waar hulle die voordeel van betekenisvolle gesprekke met hulle onderwyser kan ervaar.

Bosbok se besoeker

Twee oë om te sien

Twee oë om te sien,
Twee ore om te hoor,
Twee bene om te stap en
draf, o ja!

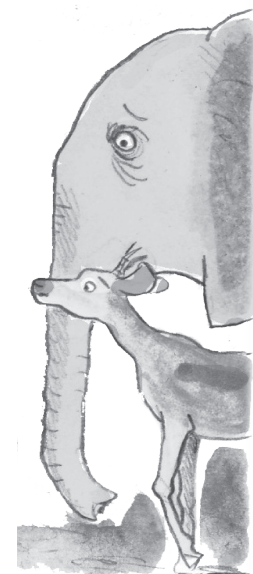
Hier is my hande –
Gee joune vir my –
Tyd vir stories, hoera!

Eendag was daar 'n Bosbok wat in 'n huisie van stokkies gewoon het. Bosbok het altyd sy deur laat oopstaan wanneer hy uitgegaan het. Eendag gaan Bosbok uit rivier toe om water te drink en hy laat sy deur weer oopstaan soos gewoonlik. Op pad terug huis toe sien hy dat sy deur toe is. Bosbok is nou bekommerd. Met sy stil bosbokstem sê hy: "Wie is in my huis?" Hy luister en hy wag. Iemand antwoord met 'n diep stem: "Moenie die deur oopmaak nie, anders eet ek jou op!" Bosbok is baie bang.

Bosbok hardloop om sy vriend Olifant te gaan haal. Hy kry vir Olifant waar hy onder 'n boom staan, en Olifant swaai sy slurp só. "Olifant, Olifant!" sê Bosbok. "Kan jy my help?" Olifant antwoord: "Ja, my vriend. Wat's fout?" Toe sê Bosbok: "Daar is iemand in my huis en hy sê hy gaan my opeet!"

Toe gaan Olifant en Bosbok saam na die huis toe. Olifant stap op sy stadige olifantmanier. Bosbok hardloop op sy vinnige, skrikkerige bosbokmanier. Toe hulle by die huis aankom sê Olifant op sy stadige olifantmanier: "Wie is in Bosbok se huis?" Die diep stem antwoord: "Moenie die deur oopmaak nie, anders eet ek julle op!"

“Mmmmm, ek wil nie by jou huis ingaan nie,” sê Olifant.
“O toggie!” sê Bosbok. “Wie kan ons help?” Olifant en Bosbok kyk na mekaar en hulle albei sê: “Kom ons gaan roep ons dapper vriend, Leeu.” Hulle kry vir Leeu waar hy vas aan die slaap in die warm son lê. Olifant sê vir Leeu:

“Leeu, Leeu, kan jy ons help?” Leeu antwoord: “Ja, my vriend. Wat’s fout?” Olifant sê: “Daar is iemand in Bosbok se huis en hy sê hy gaan ons opeet.” Leeu lig sy kop en hy brul. Toe staan hy op en hy stap op sy trotse, leeuagtige manier na Bosbok se huis toe.

Toe hulle by die huis kom, sê hy in sy harde, kwaai stem: “Wie is in Bosbok se huis?” Weer sê die stem: “Moenie die deur oopmaak nie, anders eet ek julle op!” Leeu brul en hy sê: “Wat? Vir my opeet? Die Koning van die diere?” Toe hoor hulle ’n sagte geskuifel, soos dié, en ’n sagte gegiggel, soos dié.

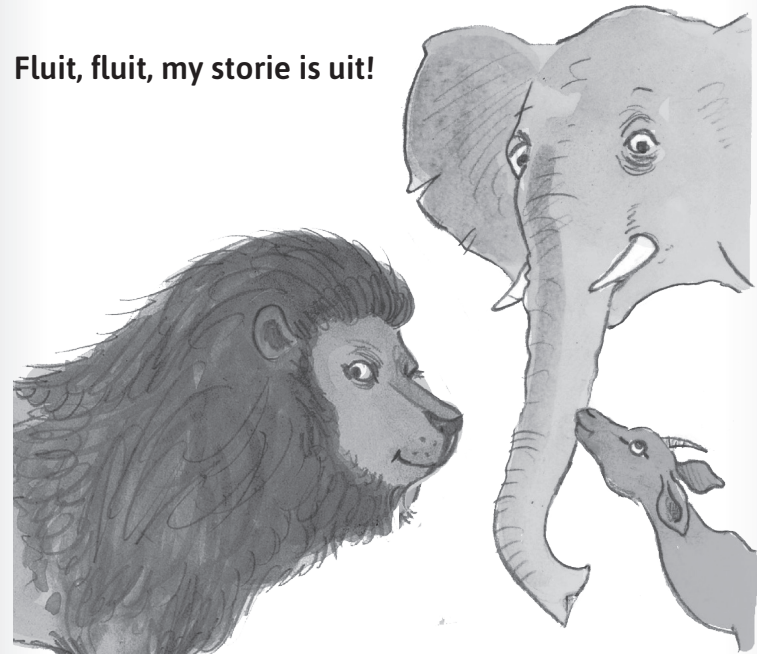

Toe swaai die deur stadig oop en Padda kom met 'n groot glimlag op sy gesig uitgespring. "Lekker gevang! Dit was maar net ek," sê Padda. Almal lag en Olifant sê: "Ek is die grootste, maar jy, Leeu, jy's die dapperste! En jy, Padda, jy is die kleinste en die snaaksste van almal!"

Bosbok sê: "Dankie, dankie vir julle hulp, my goeie vriende!"

Fluit, fluit, my storie is uit!

bosbok; olifant; leeu; padda; vriend; huis; deur; stokkies; brul; slurp; son; hard; sag; groot; klein; vinnig; stadig; stil; dapper; skrikkerig; bekommerd; trots; giggel; slaap; warm; drink; oop; toe; swaai; glimlag; lag; help; roep; grootste; dapperste; gevang; gewoonlik

Op die wysie van *If you should meet an elephant ...*

6 Wan - neer jy in die straat af wan - del en 'n bos - bok sien,
10 Wat sal jy doen en wat sal jy sê? Ek
14 sê: "Goei mô - re Bos - bok-kie. Kom en dans met my!" "Hoe
19 gaan dit met jou, Bos - bok-kie, en kan ons vrien - de bly?" La
la la la la la la la la la la la la la la

(Kinders haak hulle arms in en dans twee-twee saam.)

Wanneer jy in die straat af wandel en 'n padda sien,
Wat sal jy doen en wat sal jy sê?
Ek sê: "Goei'môre Paddatjie. Kom en dans met my!"
"Hoe gaan dit met jou, Paddatjie, en kan ons vriende bly?"
(Kinders haak hulle arms in en dans twee-twee saam)

Tweewek-beplanner: Week 1

AKTIWITEIT	MAANDAG	DINSDAG
WYS EN VERTEL	Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.	Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.
HELE KLAS LETTER- EN KLANKAKTIWITEITE	Vertel die storie vir die eerste keer. Stel 'n letter uit die storie bekend (l)	Vorm die letter (multisensoriese aktiwiteite)
HELE KLAS STORIEGEBASEERDE AKTIWITEITE	Storievertelling en woordeskatbou	Storievertelling en sang
BEURTGROEP-AKTIWITEITE	Groep 1 Oefen die letter (l)	Groep 1 Kreatiewe spel (kuns en handwerk)
	Groep 2 Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)	Groep 2 Oefen die letter (l)
	Groep 3 Onafhanklike lees	Groep 3 Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)
	Groep 4 Letterlegkaarte en -speletjies	Groep 4 Onafhanklike lees
	Groep 5 Kreatiewe spel (kuns en handwerk)	Groep 5 Letterlegkaarte en -speletjies
STORIETYD	Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.	Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.

WOENSDAG		DONDERDAG		VRYDAG	
Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.		Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.		Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.	
Letterhouers		Luister vir begin- en eindklanke		Samesmelting en verdeling (lettergrepe en KVK)	
Storievertelling en rolspel		Opeenvolgende prente		Interaktiewe skryf en lees	
Groep 1	Letterlegkaarte en -speletjies	Groep 1	Onafhanklike lees	Groep 1	Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)
Groep 2	Kreatiewe spel (kuns en handwerk)	Groep 2	Letterlegkaarte en -speletjies	Groep 2	Onafhanklike lees
Groep 3	Oefen die letter (l)	Groep 3	Kreatiewe spel (kuns en handwerk)	Groep 3	Letterlegkaarte en -speletjies
Groep 4	Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)	Groep 4	Oefen die letter (l)	Groep 4	Kreatiewe spel (kuns en handwerk)
Groep 5	Onafhanklike lees	Groep 5	Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)	Groep 5	Oefen die letter (l)
Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.		Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.		Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.	

Tweewek-beplanner: Week 2

AKTIWITEIT	MAANDAG	DINSDAG
WYS EN VERTEL	Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.	Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.
HELE KLAS LETTER- EN KLANKAKTIWITEITE	Stel 'n letter uit die storie bekend (u en e)	Vorm die letter (multisensoriese aktiwiteite)
HELE KLAS STORIEGEBASEERDE AKTIWITEITE	Nog opeenvolgende prente	Interaktiewe lees: Groot Boek
BEURTGROEP-AKTIWITEITE	Groep 1 Oefen die letter (u en e)	Groep 1 Kreatiewe spel (fantasiespel)
	Groep 2 Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)	Groep 2 Oefen die letter (u en e)
	Groep 3 Onafhanklike lees	Groep 3 Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)
	Groep 4 Letterlegkaarte en -speletjies	Groep 4 Onafhanklike lees
	Groep 5 Kreatiewe spel (fantasiespel)	Groep 5 Letterlegkaarte en -speletjies
STORIETYD	Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.	Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.

WOENSDAG		DONDERDAG		VRYDAG	
Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.		Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.		Geniet 'n paar wys-en-vertel-aanbiedings.	
Letterhouers		Luister vir begin- en eindklanke		Samesmelting en verdeling (lettergrepe en KVK)	
Lees en doen		Interaktiewe skryf en lees		Luister en doen	
Groep 1	Letterlegkaarte en -speletjies	Groep 1	Onafhanklike lees	Groep 1	Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)
Groep 2	Kreatiewe spel (fantasiespel)	Groep 2	Letterlegkaarte en -speletjies	Groep 2	Onafhanklike lees
Groep 3	Oefen die letter (u en e)	Groep 3	Kreatiewe spel (fantasiespel)	Groep 3	Letterlegkaarte en -speletjies
Groep 4	Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)	Groep 4	Oefen die letter (u en e)	Groep 4	Kreatiewe spel (fantasiespel)
Groep 5	Onafhanklike lees	Groep 5	Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)	Groep 5	Oefen die letter (u en e)
Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.		Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.		Lees elke dag 'n nuwe boek hardop.	

Inleiding tot letter- en klankaktiwiteite

Navorsing toon dat kinders wat iets weet van letters en die klanke wat hulle maak waarskynlik makliker sal leer lees en skryf as kinders met beperkte letter- en klankkennis. Dit beteken egter nie dat ons voorstel dat jy kinders in Graad R op 'n formele manier van letters moet leer nie. Die Stellar-program sluit talle prettige, ouderdomsgesikte maniere in om kinders se kennis van letters te ontwikkel.

Ons glo nie daaraan dat Graad R-kindere gedril moet word om die alfabet op te sê, om letters van 'n bord af te skryf of om te oefen om letters tussen lyne of op papier met 'n potlood te skryf nie. In die Stellar-program leer kinders hoe om letters te vorm deur groot bewegings en deur ervarings wat al hulle sinne betrek. Ons weet kinders leer die beste wanneer iets vir hulle betekenis het; dus doen ons moeite om letters en klanke te koppel aan stories – asook aan nuwe woorde, prente en voorwerpe. Kinders leer van taal terwyl hulle kennis van letters ontwikkel.

Navorsing toon dat buite om te leer van die verhoudings tussen letters en klanke, dit belangrik is vir kinders om bewus te raak van klanke in gesproke taal (fonologiese bewustheid). As kinders nie leer om aandag te skenk aan klanke in gesproke taal nie, sal hulle dalk weet wat hulle wil skryf, maar nie die klanke in woorde kan hoor om dit te kan skryf nie. Die letter- en klankafdeling van die Stellar-program sluit talle mondelinge aktiwiteite in wat kinders help om hierdie bewustheid te ontwikkel.

Ons het veeltalige lyste van woorde uit die storie by 'n aktiwiteit ingesluit om kinders se vermoë om woorde in lettergrepe te verdeel, en om lettergrepe saam te smelt om woorde te maak, te ontwikkel. Navorsing toon dat indien jong kinders leer om aandag te gee aan klanke in woorde in een taal, hulle hierdie vaardigheid na 'n ander taal kan oordra. Nog belangriker, kinders begin leer dat daar so baie is om te leer van woorde uit alle tale – en dat hulle soveel pret kan hê wanneer hulle met woorde speel!

Deur tyd aan hierdie aktiwiteite te bestee, sal Graad R-kindere op 'n ontdekkingsreis na die wêreld van letters en klanke gevoer word, wat sal verseker dat hulle goed voorbereid is op die eise van die Graad 1-kurrikulum.

'n Oorsig van hierdie afdeling

Die Stellar-program fokus elke week op 'n nuwe letter. Die letters wat vir elke storie gekies is, verskil vir elke taal omdat dit verband hou met woorde in die storie. Die ideaal is om 'n nuwe letter bekend te stel deur dit in verband te bring met woorde uit 'n bekende storie, maar as jou skool vereis dat jy letters in 'n ander volgorde onderrig, kan jy steeds die idees vir die onderrig van letters in die Stellar-program gebruik.

Ons stel voor dat jy beplan dat die letter- en klankaktiwiteite ongeveer 15 minute elke dag sal neem. Ons gee vir jou aktiwiteite om van Maandag tot Vrydag te gebruik. Die aktiwiteite in Week 1 word in Week 2 herhaal, met die fokus op 'n nuwe letter.

Gewoonlik doen die hele klas saam hierdie aktiwiteite aan die begin van die daaglikse program. Jy kan egter enige tyd in jou daaglikse roetine op klanke en letters fokus, veral tydens buitenspel en oorgangstye (wanneer hulle in rye buite die toilet staan, voorberei vir middagete, ensovoorts). Gebruik geleenthede om letters in die omgewing uit te wys en vra die kinders watter letters hulle rondom hulle sien. Dit help hulle om te sien hoe ons letters gebruik as leidrade om dinge rondom ons te lees.

Hulpbronne wat vir die letter- en klankaktiwiteite gemaak kan word

Speeldeegmatte

Plaas fotokopieë van die lettertemplate in Hulpbronne in plastiekomslae. Die kinders kan die gedrukte letter as 'n riglyn gebruik wanneer hulle speeldeegletters vorm. Speeldeegmatte kan ook van webblaai soos www.sparklebox.co.uk afgelaai en gedruk word.

Witborde

Plaas 'n stuk karton of papier in 'n plastiekomslag. Die kinders kan 'n witbordmerker gebruik om te oefen om groot letters te 'skryf'. Dit kan dan maklik met 'n lap of sneesdoekie afgevee word.

'n Stel letterhouers

Vul leë roomysbakke met voorwerpe (of prente van voorwerpe) wat met 'n spesifieke klank begin. Die **g**-houer sal byvoorbeeld voorwerpe bevat waarvan die name met die klank **/g/** begin.

Gebruik die woordelyste om jou te help om items vir die houer te kies. Merk elke letterhouer deur die lettertemplate te gebruik. Dit is raadsaam om die letters op 'n sensoriese materiaal soos vilt, skuurpapier of riffelkarton na te trek. Knip die

*Dit is nie nodig om 'n letterhouer vir elke letter van die alfabet te maak nie. Dit is moeilik om geskikte voorwerpe vir die letters **c**, **q**, **x** en **z** te vind, en die kinders sal hierdie letters leer wanneer hulle dit in drukwerk teëkom wanneer hulle leer lees. Vokale maak ook verskillende klanke in verskillende woorde; dus is letterhouers nie 'n goeie manier om vokale bekend te stel nie.*

letter uit en plak dit op die deksel van die letterhouer. Plak 'n kleiner letter aan die kant van die houer sodat jy maklik die houer wat jy benodig, kan identifiseer wanneer die letterhouers opmekaar op 'n rak gepak is.

LETTERS EN KLANKE

MAANDAG Stel 'n letter uit die storie bekend

Letterklankkennis: Kinders leer van twee nuwe letters uit die storie. In Week 1 is die fokusletter **l**, en in Week 2 is die fokusletters **u** en **e**.

JY BENODIG

Bosbok se besoeker-storie op bladsy 8; groot alfabetkaart; bord

Vertel vir die kinders die storie *Bosbok se besoeker* op bladsy 8.

Week 1: Stel die letter **l** bekend

STAPPE

Luister vir beginklanke

- 1 Vra die kinders om op die mat te sit en mooi na jou te luister. Sê hierdie woorde uit die storie: "laat, luister, leeu, lê, lig, lekker, lag."
- 2 Sê vir die kinders: "Kan julle hoor met watter klank hierdie woorde begin: l-l-leeu, l-l-laai, l-l-lag? Ja, dis reg! Hulle begin met die klank /l/."

Sê die klank

- 1 Sê die /l/-klank duidelik en sê die kinders moet jou mond mooi dophou.
- 2 Vra die kinders om die /l/-klank te sê: "l-l-l-l." Maak dit pret: Sê dit sag, hard, vir die muur, vir die plafon en vir mekaar. Maak seker die kinders

sê die klank van die letter en nie die naam van die letter **l** ('el') nie.

- 3 Leer die kinders 'n aksie wat met die klank verband hou. Die kinders kan byvoorbeeld 'n denkbeeldige suigstokkie suig en "l-l-l-l-l" sê.

Dink aan woorde wat met die klank begin

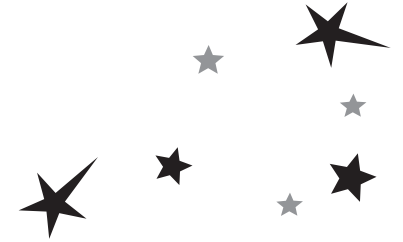
- 1 Vra die kinders of iemand se naam met /l/ begin en of hulle aan enige ander woorde kan dink wat met die klank /l/ begin.

Vorm die letter

- 1 Vra die kinders of hulle weet hoe om 'n letter te skryf wat die klank /l/ maak.
- 2 Wys vir die kinders hoe om die letter **l** te vorm. Skryf 'n groot letter op die bord terwyl jy sê: "Begin by die kol en gaan regaf."
- 3 Laat die kinders die lettervorming in die lug, op die mat, op hulle hande, ens. oefen.

Verbind die letter met die alfabetkaart

- 1 As jy 'n alfabetkaart in die klas het, kan jy vir die kinders die letter **l** daarop wys. Verduidelik dat hierdie letter ook 'n naam het: 'el'.

Week 2: Stel die letters u en e bekend

STAPPE

Luister vir klanke

In Week 2 gaan die stappe effens verskil van Week 1, aangesien ons die letters **u** en **e**, wat vokale is, gaan bekendstel. Alle woorde het vokale, maar omdat dit moeilik is vir jong kinders om vokale aan die begin van woorde te eien, moedig ons hulle aan om te luister vir vokale in die middel van woorde. Ons gaan twee vokale hier bekendstel sodat die kinders hierdie klanke kan vergelyk.

- 1 Vra die kinders watter klanke hulle aan die begin van hierdie woorde hoor:
 - uniek, universiteit, uniform
 - emmer, engel, eggo, ekskuus.
- 2 Vra watter klank die kinders in die middel van hierdie woorde hoor. Lees die woorde in groepe met dieselfde vokaal, soos hier gewys word:
 - bul, bus, rug, mus
 - hen, ses, bed, pen
 - nul, rus, dun, vul
 - hen, nes, mes, ken.

Vorm die letter

- 1 Wanneer jy **u** met die kinders vorm, sê: “Begin by die kol en gaan af, om en weer op. Gaan dan weer af tot onder.” Wys hulle dan hoe die **/e/** gevorm word: “Begin by die kol, gaan reguit na regs, stop en gaan in die rondte om.”

Sê die klank

- 1 Leer die kinders aksies wat met die twee klanke verband hou. Wys na jouself en sê “e-e-e-ek.” Wys dan na hulle skoolklere en sê: “u-u-u-uniform.”

Verbind die letter met die alfabetkaart

- 1 Wys vir die kinders die letters **u** en **e** op 'n alfabetkaart. Verduidelik dat hierdie letters ook name het: ‘uu’ en ‘ee’.

Vorm die letter (multisensoriese aktiwiteite)

Letterklankkennis: Kinders leer om die fokusletters met verskillende materiale te vorm, wat aan hulle 'n ryk sensoriese ervaring bied wat hulle help om die vorm van die letter te onthou.

STAPPE

- 1 Begin deur vir die kinders te wys hoe om die fokusletter te skryf. Vra of hulle woorde kan onthou wat met die fokusletter begin. Onthou om die klank te sê wat die letter maak (/l/), en nie die naam van die letter l ('el') nie.
- 2 Wys vir die kinders hoe om die letter te vorm. Skryf 'n groot letter op die bord of in die lug. Sê die volgende terwyl jy vir die kinders wys hoe om die letter l in Week 1 te vorm: "Begin by die kol en gaan regaf." Sê in Week 2 die volgende terwyl jy wys hoe om die letter u te vorm: "Begin by die kol en gaan af, om en weer op. Gaan dan weer af tot onder." Sê die volgende wanneer jy wys hoe om die letter e te vorm: "Begin by die kol, gaan reguit na regs, stop en gaan in die rondte om."
- 3 Laat die kinders die lettervorming in die lug, op die mat, op mekaar se rûe of op hulle hande oefen.
- 4 Nadat jy hulle gewys het hoe om die letter te skryf, kan jy uit die volgende aktiwiteite kies om die kinders die ervaring te bied om hierdie letters te vorm deur groot bewegings en soveel sintuie as moontlik te gebruik.

In Week 1 is die fokusletter **l**.

In Week 2 is die fokusletters **u** en **e**.

Bordkrytletters**JY BENODIG**

Groot stukke bordkryt

STAPPE

- 1 Gaan buitentoe en gee vir elke kind 'n groot stuk bordkryt.
- 2 Vra die kinders om 'n letter met die kryt op die bakstene/muur/plaveisel te skryf.
- 3 Moedig die kinders aan om die klank wat die letter maak hardop te sê terwyl hulle die letter skryf.

Waterletters

JY BENODIG

Water; verfkwaste

STAPPE

- 1 Gaan buitentoe en gee vir elke kind 'n houer met water en 'n verfkwas.
- 2 Vra die kinders om 'n letter baie keer met water op die bakstene/muur/plaveisel te verf.
- 3 Moedig die kinders aan om die klank wat die letter maak hardop te sê terwyl hulle die letter verf.

Sandletters

JY BENODIG

Sandbakke; sand of 'n sanderige area buite

STAPPE

- 1 Verdeel die kinders in klein groepies en gee vir elke groep 'n sandbak. Jy kan die kinders ook buitentoe na 'n sanderige area neem.
- 2 Vra die kinders om 'n letter met hulle vinger of 'n stokkie in die sand te skryf.
- 3 Moedig die kinders aan om die klank wat die letter maak hardop te sê terwyl hulle die letter skryf.

Speeldeegletters

JY BENODIG

Speeldeeg (resep op bladsy 52); speeldeegmatte

STAPPE

- 1 Gee vir elke kind 'n balletjie speeldeeg. Vra die kinders om die speeldeeg in lang worsvorme te rol.
- 2 Plaas fotokopieë van die lettertemplate in 'n plastiekomslag. Wys vir die kinders hoe om met behulp van die lettertemplaas as gids 'n letter met die speeldeeg te vorm.
- 3 Moedig hulle aan om hulle eie letter te maak en dan hulle vinger oor die speeldeegletter te trek terwyl hulle die klank wat die letter maak, sê.

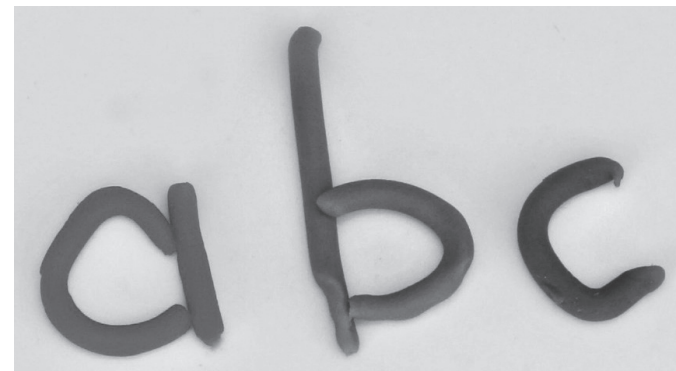
Witbordletters

JY BENODIG

Witborde; merkpenne; stukke lap

STAPPE

- 1 Gee vir elke kind 'n witbord en laat hulle die letter skryf terwyl hulle die klank wat die letter maak, sê.
- 2 Die kinders kan dit talle kere herhaal. Moedig hulle aan die begin van die aktiwiteit aan om letters te skryf wat die hele bladsy volmaak. Wanneer hulle dit met selfvertroue kan doen, kan hulle probeer om kleiner letters te skryf.

LETTERS EN KLANKE

WOENSDAG Letterhouers

Letterklankkennis: Kinders ontwikkel hulle kennis van die fokusletters deur dit te koppel aan die beginklanke van die name van voorwerpe.

Die aktiwiteitsstappe fokus op die letter **l**. Kies in Week 2 enige letterhouers wat jy reeds gebruik het, en hersien letters deur sortering en vergelyking.

JY BENODIG

'n Letterhouer wat voorwerpe of prente van voorwerpe bevat wat met **l** begin: lepel; liniaal; leeu; leer; lemoen; lekker; lippe; lint; luiperd.

STAPPE

Benoem voorwerpe

- 1 Vra die kinders om op die mat te sit. Laat hulle die voorwerpe of prente van voorwerpe vashou en vir mekaar aangee.
- 2 Vra vrae oor die voorwerpe: "Het julle al een hiervan gesien? Waarvoor gebruik ons dit?"

Luister vir beginklanke

- 1 Sê vir die kinders: "Luister na die woord: **l-l-lepel**. Kan julle hoor met watter klank 'lepel' begin? Hoe klink die eerste klank van die woord?"
- 2 Moedig die kinders aan om die beginklank te beklemtoon as hulle 'n woord sê.

Verbind die klank met die letter

- 1 Sodra die kinders die nuwe klank geoefen het, wys na die letter op die letterhouer en sê: "Dit is hoe ons **l** skryf." Laat die kinders met hulle vinger die letter op die deksel natrek.

Werk met meer as een letter

- 1 Kombineer nou voorwerpe uit twee of meer letterhouers en sprei dit op die vloer of tafel uit.
- 2 Vra die kinders om voorwerpe te vind wat met een van die klanke begin, bv.: "Emma, kan jy iets kry wat met die klank **/g/** begin?" Die kind moet die voorwerp benoem, die beginklank sê en die voorwerp in die korrekte letterhouer terugsit.
- 3 Jy kan ook vir elke kind 'n voorwerp gee en dan een van die klanke sê. Vra al die kinders wat 'n voorwerp het wat met daardie klank begin om vorentoe te kom en die voorwerp in die korrekte letterhouer te sit..

LETTERS EN KLANKE

DONDERDAG Luister vir begin- en eindklanke

Fonologiese bewustheid: Kinders leer om begin- en eindklanke in woorde te hoor en te identifiseer.

Begin vandag se luisteraktiwiteite deur te sê: "Kom ons maak ons oë toe en wees vir 'n paar minute stil terwyl ons mooi na die klanke om ons luister."

JY BENODIG

Prente of voorwerpe met dieselfde eindklanke (agt pare prente op bladsy 57). Jy kan nog voorwerpe of prentkaarte uit die lyste in die grys blok byvoeg.

/k/: stok; koek; vurk; rok; dak; hek; boek; sak
 /r/: ster; kar; vuur; deur; leer; blaar; peer; venster
 /d/: bed; geld; hoed; hond; hand; perd; mond; eend
 /l/: bal; voël; tafel; stoel; bul; wol; bril; appel
 /n/: pen; maan; skoen; son; kraan; hen; been; reën
 /p/: seep; slurp; pap; kep; aap; prop; knip; lamp
 /s/: vis; kers; muis; bus; huis; haas; das; nes
 /m/: blom; duim; trom; dam; kam; wurm; gom; som
 /t/: pot; kat; voet; mat; mot; sit; net; tent
 /g/: lig; rug; vlag; oog; vlieg; maag; brug; berg

STAPPE

- 1 Kies twee pare prentkaarte of voorwerpe wat op dieselfde klank eindig. Vra vier kinders om voor in die klas te staan. Gee vir elke kind 'n prent of voorwerp om omhoog te hou sodat al die kinders dit kan sien. Vra die kinders om jou te help om die prente of voorwerpe te benoem.
- 2 Sê die naam van elke prent of voorwerp stadig, terwyl jy die klanke in die woorde beklemtoon – veral die eindklank.
- 3 Vra die kinders in die klas om jou te help besluit watter twee voorwerpe of prente op dieselfde klank eindig. Die kinders wat hierdie prente of voorwerpe vashou, moet langs mekaar gaan staan.
- 4 Sodra die kinders vertrouwd is met hierdie speletjie, kan jy die volgende variasie probeer. Maak seker dat jy genoeg voorwerpe of prente het sodat jy vir elke kind een kan gee. Verduidelik vir die kinders dat hulle ander kinders moet vind wie se voorwerp of prent dieselfde eindklank het.

Hier is 'n alternatiewe aktiwiteit.

Gebruik groepe woorde uit die grys blok.

Sing hierdie woorde op die wysie van Mary had a little lamb.

Onderwyser: "Op watter klank eindig die woord,
Watter klank,
Watter klank?
Op watter klank eindig die woorde: kat en pot?"

Wys vir kind om te reageer.

Kind sing bv.: "Ons hoor die klank is /t/."

Onderwyser: Wys 'reg!' met jou duim en sing:
"/t/ is hier die laaste klank,
Laaste klank,
Laaste klank!
/t/ is hier die laaste klank,
Ons hoor die klank is /t/."

Fonologiese bewustheid: Kinders leer om lettergrepe saam te smelt om woorde te vorm en om woorde in lettergrepe te verdeel.

As kinders woorde maklik in lettergrepe kan verdeel, kan hulle begin met aktiwiteite wat op individuele klanke in kort woorde fokus. Die nodige vaardighede is meer gevorderd, al is die woorde korter. Kinders kan moontlik sukkel om al die klanke in kort woorde te hoor.

Wat sê ek? (meerlettergrepige woorde)

JY BENODIG

Meerlettergrepige woorde wat verband hou met die storie: bosbok; besoeker; huisie; bekommerd; luister; antwoord; hardloop; olifant; geskuifel; padda

STAPPE

- 1 Kies 'n woord uit die lys en sê die woord stadig in lettergrepe, bv.: **be** | **soe** | **ker**.
- 2 Vra die kinders: "Watter woord sê ek? **be** | **soe** | **ker**." Hulle moet die lettergrepe saamsmelt om 'n woord te vorm.
- 3 Herhaal die stappe hierbo met die ander woorde op die lys, en voeg 'n paar woorde uit ander tale by wat deur kinders in jou klas gepraat word.

Om veeltaligheid aan te moedig en kinders se huistale te ondersteun, kan jy hierdie aktiwiteit met 'n paar van hierdie meerlettergrepige woorde probeer. Vra die kinders om met die uitspraak te help, indien nodig.

IsiXhosa: indlovu (olifant); kugquma (brul); umboko (slurp); ukukhalipha (dapper); ukugigitheka (giggel); ukuzingca (trots); isele (padda); uxhalabile (bekommerd); iqhinga (poets); umhlobo (vriend)

Engels: bushbuck (bosbok); elephant (olifant); animals (diere); surprise (verrassing); little (klein); angry (kwaad); open (oop); worried (bekommerd); scuffling (geskuifel); giggling (gegiggel)

As die kinders in jou klas enige ander tale praat, kan jy hulle vra om 'n meerlettergrepige woord uit die storie in hulle eie taal vir die klas te sê.

Wat sê ek? (KVK-woorde)

JY BENODIG

'n Sakkie met KVK-prentkaarte of -voorwerpe

STAPPE

- 1 Hou die sakkie in jou hand en kies 'n prentkaart daaruit, maar hou dit weggesteek sodat die kinders dit nie sien nie.
- 2 Sê die klanke in die woord stadig, en beklemtoon elke klank, bv.: *"/k/ → /a/ → /t/."*
- 3 Vra die kinders: *"Wat is 'n /k/ → /a/ → /t/?"* Hulle moet die klanke saamsmelt om 'n woord te maak.
- 4 Wys vir die kinders die prentkaart of voorwerp en sê: *"Ja, ek het 'n kat!"*
- 5 Gaan voort om prentkaarte of voorwerpe uit die sakkie te haal en herhaal die stappe hierbo.
- 6 Laat die kinders beurtelings neem om 'n kaart of voorwerp uit die sakkie te haal en herhaal dan dieselfde stappe.

Onthou dat kinders baie moet oefen om lettergrepe in woorde saam te smelt voordat hulle individuele klanke sal kan saamsmelt.

Inleiding tot storiegebaseerde aktiwiteite

Beweeg van mondelinge na geskrewe taal

Storievertelling (Maandag, Week 1)

Stellar is 'n storiegebaseerde program wat kinders op 'n reis van gesproke na geskrewe taal neem. Die kinders se eerste ontmoeting met die storie is wanneer die onderwyser dit vir hulle vertel, met die gebruik van poppe om die karakters meer werklik te maak. Alhoewel jy die gedrukte weergawe van die storie sal hê, moet jy verstaan dat dit 'n teks is om jou te lei, eerder as een wat vir die kinders voorgelees moet word. Dit is belangrik dat jy direk met die kinders moet praat wanneer jy vir hulle die storie vertel, eerder as om op die gedrukte woorde te fokus.

Ons weet dat kinders daarvan hou om stories meer as een keer te hoor, en dat herhaling van die storie hulle help om die taal van die storie hul eie te maak. Ons wil hê die kinders moet die taal van die storie op verskillende maniere ervaar. Elke aktiwiteit hier is ontwerp om 'n liefde vir stories en die selfvertroue om die storietaal te gebruik, te ontwikkel.

Sang en rolspel (Dinsdag en Woensdag, Week 1)

Nadat hulle na die storie geluister het, sal die kinders 'n kans kry om 'n liedjie te sing wat met die storie verband hou. Liedjies is 'n wonderlike manier om taalvaardighede te ontwikkel en party kinders vind dit makliker om nuwe taal deur melodie, ritme en rym te onthou. Ná die sang neem die kinders aan 'n rolspel van die storie deel terwyl dit vertel word. Dit bied hulle 'n kans om op 'n aktiewe manier aan die vertel van die storie deel te neem en die woorde en frases van die verskillende karakters te gebruik. Dit verg ook dat hulle oor die storievolgorde nadink – wat volgende gaan gebeur.

Opeenvolging van die storie (Donderdag, Week 1; Maandag, Week 2)

Nadat die kinders geluister het na die storie wat jy vertel het, en deelgeneem het aan die sang en rolspel verbonde aan die storie, kry hulle 'n geleentheid om

goed oor die gebeure in die storie na te dink en dit in die korrekte volgorde te rangskik. Om 'n storie in die regte volgorde te kan vertel, is 'n baie belangrike vaardigheid, en soms sukkel jong kinders hiermee. Wanneer kinders verstaan dat stories uit opeenvolgende gebeure bestaan, kan hulle hul eie stories beplan om 'n begin, middel en einde te hê. Hulle leer om hulself af te vra, "Wat wil ek hê moet volgende gebeur?"

Jy sal eers die opeenvolging van die gebeure in die storie lei terwyl jy die kinders se gesprekke rig oor hoe die storie begin het en wat volgende gebeur. Aanvanklik gaan jy met groot, kleurvolle prente met die hele klas werk. Later word die kinders aangemoedig om die gebeure meer onafhanklik in die regte volgorde te plaas. Dit bied 'n nuttige assesseringsgeleentheid.

Skryfwerk geïnspireer deur die storie (Vrydag, Week 1)

Om voort te bou op die mondelinge vertelling van die storie, die sang, rolspel en opeenvolging van gebeure, kry die kinders nou kans om hulle idees rakende iets in die storie te bespreek, en dan te sien hoe hierdie idees neergeskryf kan word. Hierdie aktiwiteit begin met ryk besprekings en die deel van idees, met bydraes deur soveel kinders as moontlik. Wanneer jy vir hulle die skryfproses wys deur die kinders se woorde en idees te gebruik, sien hulle dat wat ons sê, neergeskryf kan word. Dit sal hulle die selfvertroue gee om self te begin skryf – al begin hulle met 'n gekrabbel en opgemaakte letters!

Gedeelde lees (Vrydag, Week 1; Dinsdag, Week 2)

Gedeelde skryf bied 'n ideale teks vir gedeelde lees, aangesien die teks idees en woorde bevat waarmee die kinders vertrouwd is. Dit is belangrik om tyd in te ruim om deur die teks wat julle saam geskryf het te lees, terwyl jy na elke woord wys terwyl jy lees, sodat die kinders kan begin oplet hoe ons spraak uit verskillende woorde, met spasies tussen elke woord, bestaan.

Buiten die lees van die teks wat hulle saam met jou geskryf het, sal die kinders nog 'n geleentheid kry om te sien hoe lees werk wanneer jy die Groot Boek in die tweede week lees. Hier sal hulle dieselfde, bekende storie teëkom, maar in gedrukte vorm. Wanneer jy die Groot Boek vir hulle lees, sal hulle sien hoe woorde op 'n bladsy verband hou met die woorde wat jy sê. Die storie in die Groot Boek is 'n vereenvoudigde weergawe, sodat die kinders die vrymoedigheid het om dit self te probeer 'lees'. Dit laat hulle verstaan hoe dit voel om 'n leser te wees – selfs al sê hulle net die woorde in die boek uit hul kop op.

Lees en doen (Woensdag, Week 2)

Alhoewel gedeelde leesaktiwiteite deur die onderwyser gelei word, sal die kinders voordeel daaruit trek om te probeer om die teks self te 'lees' en sin daarvan te probeer maak. Die *Lees en doen*-aktiwiteit gee die kinders kans om prente en simbole te lees en te volg wat die simbole vir hulle sê om te doen. Dit bied nog 'n assesseringsgeleentheid.

Luister (Vrydag, Week 2)

Die tweeweek-siklus van storiegebaseerde aktiwiteite eindig met 'n luisteraktiwiteit vir die hele klas om die ontwikkeling van kinders se vermoë om aandag te gee, instruksies uit te voer en te verstaan wat hulle hoor, te versterk.

Gebruik storiegebaseerde aktiwiteite om woordeskat uit te brei

Party onderwysers was aanvanklik bekommerd dat die kinders verveeld sal raak as die aktiwiteite vir twee weke op een storie gegrond is. Onderwysers het egter

herhaaldelik verwys na die voordeel daaraan verbonde om soveel maniere te hê waarop kinders met nuwe taal te make kry. Ons weet dat om nuwe woordeskat te kan leer en dit hulle eie te kan maak, moet kinders woorde gereeld en in verskillende kontekste hoor en gebruik. Kinders verstaan dikwels woorde voordat hulle die selfvertroue het om dit te gebruik; dus is dit belangrik dat ons nie aanbeweeg na 'n ander tema of storie voordat hulle die kans gehad het om diepgaande en blywende kennis van nuwe woorde op te doen nie.

Alhoewel die kinders nuwe taal en woordbetekenisse deur al die aktiwiteite in die Stellar-program sal leer, het ons nuwe woorde uit elke storie gekies waarop jy kan fokus. Dit word op die laaste bladsy van die storie-afdeling onder die opskrif *Woordelys gelys*. Die lys sluit 'n kombinasie van algemene, alledaagse woorde en moeiliker woorde in. As onderwyser, ken jy die kinders die beste, en kan jy kies om op woorde te fokus wat geskik is vir die kinders in jou klas. Wees veral bedag op wat nuttig sal wees vir kinders wat in 'n tweede taal leer, en onthou om meer uitdagings te bied aan kinders wie se basiese woordeskat sterk is.

Wanneer jy met die kinders deur die aktiwiteite werk, moet jy onthou om hulle aandag te vestig op die woorde wat jy bekendgestel het. Vra hulle wat hulle van hierdie woorde weet, en hoe 'n mens 'n spesifieke woord in hul eie taal sê. Bou op kinders se natuurlike nuuskierigheid deur 'n belangstelling in woordbetekenisse in jou klas aan te moedig. Dit is een van die belangrikste boustene vir begrip.

MAANDAG Storievertelling en woordeskatbou

Kinders hoor die storie *Bosbok se besoeker*, terwyl hulle nuwe woordeskat aanleer.

JY BENODIG

- Papierpoppe en rekwisiete: Bosbok; Olifant; Leeu; Padda; Bosbok se huis
- Voorwerpe of prentkaarte vir 'n paar nuwe woorde uit die woordelys
- Storie, rympie en woordelys op bladsy 8 tot 11

Help die kinders om 'woordbewus' te word deur hardop oor die betekenis van nuwe woorde te dink. Jy kan byvoorbeeld hardop dink terwyl jy 'n storie lees en sê: "Ek wonder wat hierdie nuwe woord beteken?" Help die kinders om op te let wanneer 'n nuwe woord gebruik word en hulle ore oop te hou vir leidrade oor die woord se betekenis.

STAPPE

Voordat jy die storie vertel

- 1 Sê die rympie ***Twee oë om te sien*** saam met die kinders op, om die klas te laat fokus op die storie wat jy gaan vertel.
- 2 Stel die storie aan die kinders bekend: "Die titel van ons storie is ***Bosbok se besoeker***."
- 3 Lê 'n verband tussen die storie en die kinders se lewens. Vra of enigiemand al wilde diere in 'n wildreservaat of op die televisie gesien het. Praat oor die verskil tussen huisdiere (troeteldiere), plaasdiere en wilde diere.
- 4 Stel die karakters bekend, bv.: "Dit is Bosbok en dit is sy vriende, Olifant en Leeu." Praat oor die verskillende maniere waarop diere beweeg. Moedig die kinders aan om soos 'n bosbok te stap, op 'n vinnige, skrikkerige manier; soos 'n olifant, stadig met die slurp wat heen en weer swaai; en soos 'n leeu met sy kop omhoog soos 'n koning. (Moenie aan die begin die padda bekendstel nie, want dit sal verklap wat aan die einde gaan gebeur!)

- 5 Stel twee of drie nuwe woorde uit die woordelys bekend: “Voor ons begin, wil ek vir julle vertel wat ’n paar nuwe woorde beteken wat ons in die storie gaan vind.”
 - Bespreek wat elke nuwe woord beteken deur eenvoudige taal te gebruik.
 - Wys, waar moontlik, vir die kinders ’n voorwerp of ’n prent wat die woord se betekenis illustreer.
 - Vra die kinders wat ’n ander huistaal het om die woord in hulle eie taal te sê.

Terwyl jy die storie vertel

- 1 Vertel die storie op ’n lewendige wyse om die kinders se aandag te behou. Gebruik gebare en rekwisiete en vertel die storie in verskillende stembone.
- 2 Vra die kinders om te voorspel wat volgende in die storie gaan gebeur en betrek hulle deur oop vrae te vra, bv.: “Wie dink julle gaan Olifant en Bosbok roep om hulle te kom help?”
- 3 Beklemtoon nuwe woordeskat. Gee kort verklarings as jy dink dit sal die kinders help om die storie te verstaan. Vra of enigiemand die betekenis van ’n nuwe woord kan onthou.

Nadat jy die storie vertel het

- 1 Vra vrae om die kinders se begrip na te gaan en vas te lê, soos: “Vir wie het Bosbok eerste om hulp gevra?” Prys en brei uit op selfs die eenvoudigste antwoorde, bv.: “Ja, dis reg, hy het vir Olifant gevra.”

- 2 Vra oop vrae om ’n bespreking te stimuleer: “Hoe sal julle voel as een van julle maats julle so ’n poets bak soos Padda gedoen het? Sal julle kwaad wees, of dink julle julle sal lag wanneer julle agterkom dit was net ’n poets?”
- 3 Lê nuwe woordeskat uit die storie vas deur vrae oor ’n woord te vra, bv.: “Wat is ’n ...? Kan jy vir my ’n ... wys? Waarvoor word ’n ... gebruik?”
- 4 Praat oor die kategorie waaraan die nuwe woorde behoort, bv.: ‘wilde diere’.

Kinders sal ’n nuwe woord leer wanneer hulle in die woord se betekenis belangstel. Deur kinders aan stories met ongewone woorde bloot te stel, kan ons hulle help om ’n belangstelling te ontwikkel om hierdie woorde te leer ken. Wanneer hulle die woorde verstaan, sal hulle begin om dit in hulle kommunikasie met ander mense te gebruik.

Kinders leer die taal van die storie deur vir 'n tweede keer daarna te luister en 'n liedjie verbonde aan die storie te sing.

JY BENODIG

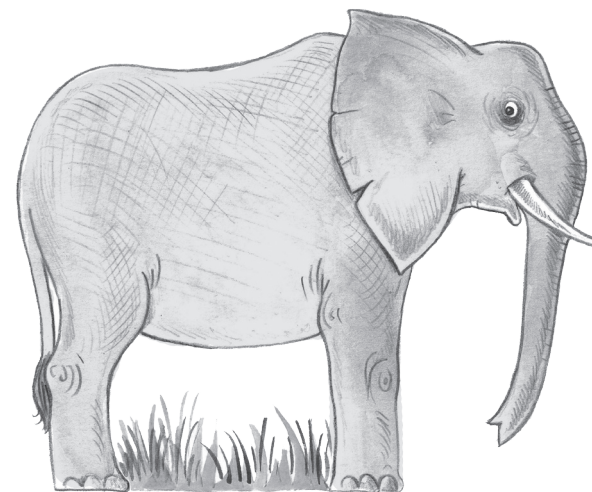
Woorde en musiek vir die liedjie *Wanneer jy in die straat af wandel* (bladsy 11) op die wysie van *If you should meet an elephant*

Sing die liedjie elke dag! Onthou ook om die aksies uit te voer. Die kinders kan die liedjie op sekere tye van die dag sing, soos wanneer hulle op die mat wag of ná pouse buite die deur toustaan.

STAPPE

- 1 Vertel die storie weer en gebruik die papierpoppe. Vra vrae terwyl jy die storie vertel. Moedig die kinders aan om te voorspel wat volgende gaan gebeur.
- 2 Sing die liedjie vir die kinders.
- 3 Leer vir hulle die liedjie stukkies vir stukkies aan – dit sal vir hulle moeilik wees om al die woorde op een slag te onthou.
- 4 Leer vir die kinders die aksies vir elke reël van die liedjie.

WEEK 1 STORIEGEBASEERD

WOENSDAG

Storievertelling en rolspel

Kinders speel verskillende rolle en gebruik self die storietaal terwyl die storie vertel word.

JY BENODIG

Papierpoppe; klere-items of bykomstighede vir die diere om te dra; 'n tafel om as 'n huis te gebruik

Maak seker dat al die kinders 'n regverdige kans kry om te praat en toneel te speel, ongeag hulle vaardighede of tipe persoonlikheid.

STAPPE

- 1 Sing **Wanneer jy in die straat af wandel**.
- 2 Kies vier kinders om die rolle van die karakters in die storie te speel (Bosbok; Olifant; Leeu; Padda).
- 3 Praat oor elke karakter in die storie. Sê vir die kinders wie se rol hulle in die storie gaan speel.
- 4 Bespreek die rekwisiete wat vir die storievertelling gebruik gaan word.
- 5 Verduidelik vir die kinders dat jy (die onderwyser) die storieverteller gaan wees. Die kinders wat die rolle vertolk, gaan alles wat jy sê, uitbeeld. Help hulle om te beplan waar hulle gaan staan.

- 6 Begin die storie as volg: "Eendag was daar 'n Bosbok wat in 'n huisie van stokkies gewoon het. Bosbok het altyd sy deur laat oopstaan wanneer hy uitgegaan het." Die kind wat Bosbok vertolk, maak of hy wegstap van sy huis.
- 7 Gaan voort om die storie op hierdie manier te vertel – die kinders moet toneelspeel terwyl jy praat.
- 8 Die res van die klas kyk na die rolspel.
- 9 Verdeel die klas in groepe van vyf. Help die kinders om te besluit wie elke karakter gaan speel en wie die verteller gaan wees.
- 10 Gee die kinders tyd om die rolspel as 'n groep te oefen.
- 11 As daar tyd is, kan jy party groepe vra om hulle rolspel vir die klas aan te bied.

Die rolspelaktiwiteite is 'n wonderlike manier vir kinders om te leer om in groepe te werk en mekaar te vertrou. Ons rol as onderwysers is om hierdie ruimte vir vertroue en aanvaarding in die klaskamer te skep.

WEEK 1 STORIEGEBASEERD

DONDERDAG

Opeenvolgende prente (onderwyserleiding)

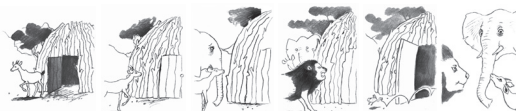
Kinders leer dat stories uit 'n opeenvolging van gebeure bestaan deur die storie met prente oor te vertel.

Maak die prente deurmekaar en probeer om die storie in hierdie volgorde te vertel – die kinders sal dit baie snaaks vind! Die onsinnige storie sal help om die regte volgorde vir hulle ooglopend en betekenisvol te maak.

JY BENODIG

Groot opeenvolgende prente in die storiepak

STAPPE

- 1 Sing **Wanneer jy in die straat af wandel**.
- 2 Kies een van die opeenvolgende prente en hou dit omhoog.
- 3 Vra die kinders wat hulle sien en bespreek die prent uitvoerig.
- 4 Plaas elke prent op die bord nadat jy dit bespreek het sodat die kinders dit kan sien. Maak seker dat die prente op hierdie stadium van die aktiwiteit nie in die regte volgorde is nie.
- 5 Nadat jy oor al die prente gepraat het, kan jy die kinders vra: "Is die prente in die regte volgorde?"

Hier is nuttige vrae wat jy oor elke prent kan vra:

- "**Wie** kan julle sien?" (karakters)
- "**Wat doen** hy/sy?" (werkwoorde en aksies)
- "**Wat anders** kan julle nog sien?" (kyk weer)
- "**Waar** is die ...?" (noem plekke/posisie)
- "**Hoekom** dink julle ...?" (kreatiewe denke, gee menings)

- 6 Vra die kinders om die prent vir die begin van die storie uit te wys.
- 7 Herrangskik saam die prente in die regte volgorde sodat die storie sin maak.
- 8 Hou die kinders aktief betrokke by hierdie proses. Vra vrae soos: "Wat het toe gebeur? Wie kan die volgende deel van die storie onthou?"
- 9 Wanneer die prente in die korrekte volgorde is, kan jy 'n paar kinders vra om die storie in die regte volgorde oor te vertel.
- 10 As jy ekstra tyd het, kan jy die volgorde weer deurmekaar maak en die aktiwiteit herhaal.

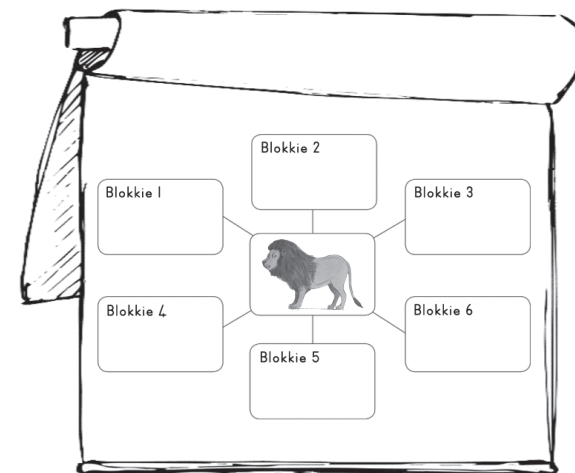
Kinders leer hoe hulle woorde en idees opgeteken kan word terwyl jy hulle wys hoe om 'n storie te skryf.

JY BENODIG

'n Groot vel papier met 'n spasie in die middel en ses blokkies wat rondom in 'n kopkaartformaat geteken is; die papierpoppe; 'n dik swart merkpen.

STAPPE

- 1 Sê vir die kinders: "Vandag gaan ons ons eie storie skryf oor een van die diere in die storie. Kom ons kies eers oor watter dier ons gaan skryf." Wys vir die kinders die prente van die diere in die storie. Nadat julle besluit het oor watter dier julle gaan skryf, plaas jy die prent van die dier in die middel van die papier.
- 2 Gebruik die volgende vrae om die storieskryfproses te lei:
 - **Blokkie 1:** Vra die kinders om aan 'n naam vir die dier te dink. Skryf dit neer.
 - **Blokkie 2:** Vra die kinders vir idees oor waar die dier woon. Beskryf hierdie plek in een sin.
 - **Blokkie 3:** Bespreek wat die dier graag eet; skryf dit neer nadat julle daaroor ooreengestem het.

- **Blokkie 4:** Vra die kinders vir idees oor iets wat die dier eendag gedoen het. Kies een van die idees en skryf dit neer.
 - **Blokkie 5:** Praat oor wat volgende gebeur het; skryf die kinders se woorde neer.
 - **Blokkie 6:** Bespreek met die kinders hoe hulle dink die storie moet eindig en skryf 'n sin.
- 3 Lees nou weer die storie vir die kinders met behulp van die blokkies. As daar tyd is, kan jy 'n paar van die kinders vra om die storie te illustreer. Plak die storie teen die muur.

MAANDAG Nog opeenvolgende prente

Kinders lê hulle eie storiekennis vas deur prente meer onafhanklik in die regte volgorde te plaas.

JY BENODIG

- Opeenvolgende prente in die storiepak
- 'n Swart-wit fotokopie van klein opeenvolgende prente vir elke kind; ekstra wit papier vir elke kind; skêre; gom
- Gefotokopieerde en gevoude boekie vir elke kind (bladsy 53)
- Berei die tafels vooraf voor met 'n stel swart-wit prente vir elke kind en genoeg skêre en gom vir almal.

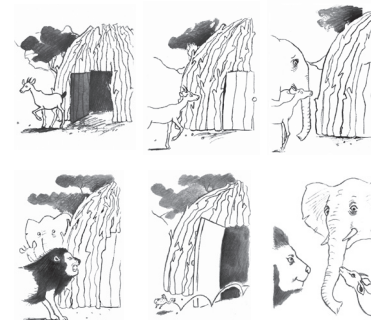
Fotokopieer voor die les 'n klein boekie vir elke kind. Vou al die boekies voor die tyd. Hierdie taak sal te moeilik wees vir die kinders en sal waardevolle onderrigtyd vermors indien jy dit gedurende die les doen.

STAPPE

Op die mat

- 1 Begin deur die kinders op die mat te laat sit. Kies kinders om voor in die klas te staan. Elkeen hou een van die gekleurde opeenvolgende prente vas. Maak seker dat die prente nie in die regte volgorde is nie.
- 2 Vra die kinders of die prente in die regte volgorde is. Vra hulle om die prent uit te wys wat aan die begin van die storie moet kom.
- 3 Werk as 'n groep saam en verskuif die kinders wat die prente vashou totdat die storie sin maak. Vra vroe soos: "Wat het volgende gebeur? Wie kan die volgende deel van die storie onthou?"
- 4 Nadat julle die gekleurde prente gebruik het om die storie in die regte volgorde te rangskik, beweeg die kinders na hulle tafels en sit in klein groepies.

By hulle tafels

- 1 Vra die kinders om die swart-wit prente uit te knip, dit in die regte volgorde te rangskik en dan op 'n skoon vel papier te plak. Stap in die klas rond en help waar nodig. Hierdie aktiwiteit is nuttig om die kinders se vermoë om die hoofgebeure van die storie in die regte volgorde te plaas, te assesseer.
- 2 Nadat die kinders hulle opeenvolgende prente voltooi het, gee jy vir elke kind 'n klein boekie. Moedig hulle aan om na die omslag te kyk en lees die titel van die storie saam met hulle.
- 3 Neem die kinders op 'n 'prentwandeling' deur die boekie en help hulle om raak te sien dat die prente in die boekie dieselfde as die opeenvolgende prente is.
- 4 As daar tyd is, kan die kinders hulle boekie vir 'n maat in die klas 'lees'.
- 5 Moedig die kinders aan om die boekies huis toe te neem en dit saam met hulle gesin te lees.

Kinders leer van die lees van 'n bekende storie in gedrukte vorm terwyl jy die leesproses vir hulle wys.

JY BENODIG

Bosbok se besoeker Groot Boek

Wys na letters wat die kinders reeds geleer het en moedig hulle aan om letters in die titel of sinne te identifiseer. Hoe meer letters die kinders ken, hoe meer sal hulle onafhanklik uit die teks kan begin sin maak.

STAPPE

- 1 Sê die rympie **Twee oë om te sien** saam met die kinders op, om die klas te laat fokus op die storie wat jy gaan vertel.
- 2 Moedig die kinders aan om na die omslagprent te kyk en te praat oor wat hulle sien en herken.
- 3 Lees die titel van die storie aan die klas voor. Wys na elke woord terwyl jy lees. Lees dit weer en vra die kinders om saam met jou te lees.
- 4 Neem die kinders op 'n 'prentwandeling' deur die boek. Bespreek die prente en laat kinders toe om vrae te vra.

- 5 Laat die kinders toe om oor die storie te praat en verbande te lê met die taal en ervarings van die vorige week.
- 6 Wys na die bladsynommers terwyl jy deurblaai en praat oor watter nommer volgende gaan kom.
- 7 Nadat jy deur die hele boek 'gewandel' het, kan jy na die begin teruggaan en weer die titel lees.
- 8 Blaai om en lees elke sin in 'n duidelike, gewone, natuurlike stemtoon.
- 9 Wys na elke woord terwyl jy lees.
- 10 Wys na enige letters wat die kinders dalk ken en lê klem op die fokusletters vir hierdie storie.
- 11 Lees die boek weer en moedig die kinders aan om saam met jou te 'lees'.

Interaktiewe gesprekke wat ná die lees van die storie plaasvind, waar jy en die kinders die skakels tussen die storie en die daaglikse lewe bespreek, help hulle om die storie beter te verstaan en om die ervaring persoonlik te maak. Dit motiveer hulle al hoe meer om te luister en deel te neem.

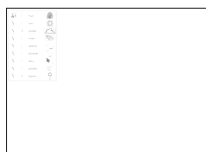

WOENSDAG Lees en doen

Kinders leer om geskrewe en prentleirade te vertolk en instruksies uit te voer. Vandag gaan die kinders 'n aktiwiteit doen wat van hulle vereis om prente en simbole te lees en te interpreteer en dan 'n papiergebaseerde taak uit te voer.

JY BENODIG

'n Afskrif van 'n aktiwiteitsblad per kind (bladsy 61);
vetkryte/kleur potlode; skêre; gom

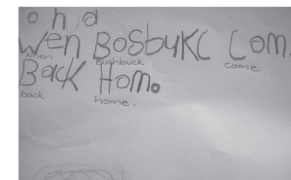
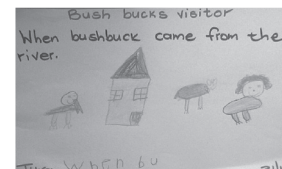
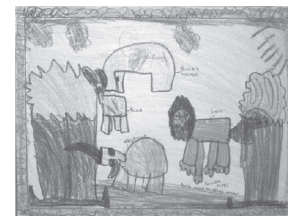
Die langer lys instruksies sal 'n uitdaging vir die kinders wees wat hulle beplanningsvaardighede betref, aangesien hulle sal moet nadink oor hoe om alles op die bladsy in te pas. Bespreek hierdie konsep met die kinders voordat hulle begin. Jy kan die aktiwiteitsblad op A3-papier fotokopieer vir kinders met ruimtelike probleme.

STAPPE

- 1 Kinders moet in klein groepies by hulle tafels sit. Elke kind benodig sy/haar eie aktiwiteitsblad.
- 2 Vra die kinders om na die lys op die aktiwiteitsblad te kyk en te praat oor wat hulle sien (getalle, prente en woorde).

- 3 Herinner die kinders daaraan dat hulle elke reël gaan 'lees' en dan moet doen wat dit sê.
- 4 Probeer om nie die lys saam met die kinders te lees nie, maar moedig hulle aan om die hele lys te lees voordat hulle begin teken.
- 5 Moedig die kinders aan om as 'n groep te werk en die leidrade saam te ontsyfer.
- 6 Stap rond terwyl die kinders werk en gee hulp waar nodig.
- 7 Herinner die kinders daaraan om die lys weer na te gaan wanneer hulle klaar 'gelees' en geteken het, en om 'n regmerk langs elke reël te maak nadat hulle elke taak voltooi het. Die afmerk van die lys aan die einde van die aktiwiteit is 'n belangrike selfevalueringstaak wat die kinders beheer oor die leerproses en hulle eindproduk gee.

Kinders leer hoe hulle woorde en idees opgeteken kan word terwyl jy wys hoe byskrifte vir 'n tekening geskryf word.

JY BENODIG

Leeu-papierpop of uitgeknipte prent van 'n leeu; 'n groot vel papier; Prestik; stukke wit karton; 'n dik swart merkpen

STAPPE

- 1 Plaas die leeu-papierpop of uitgeknipte prent in die middel van die groot bladsy.
- 2 Vra die kinders om 'n paar interessante feite oor leeus te bespreek. Jy kan die gesprek stimuleer deur te vra waar leeus woon (in die bos in Afrika) en wat hulle eet (sebras, rooibokke en ander diere). Stel nuwe woorde soos karnivoor, trop, soogdier, welpie, ens. bekend.
- 3 Vra die kinders of hulle die dele van die leeu se liggaam kan benoem. Kies individuele kinders om voor in die klas te kom staan en na die korrekte liggaamsdeel te wys (kop, maanhare, liggaam, stert, been, poot).
- 4 Sê vir die kinders dat jy hulle hulp benodig om byskrifte by die prent van die leeu te skryf. Begin deur na die stert te wys en 'n lyn van die stert na die regterkant van die prent te trek. Neem 'n stuk wit karton en plak dit met Prestik op die vel papier, langs die lyn wat jy van die stert af getrek het. Sê nou vir die kinders: "Wie kan my help om te begin om die woord 'stert' te skryf? Ja, dit begin met die klank /s/ en dit is hoe ons 'n s skryf." Skryf dan die res van die woord 'stert' sonder om die kinders te vra om elke letter te klank.
- 5 Gaan voort om byskrifte vir die leeu se kop, maanhare, liggaam, been en poot te skryf. Elke keer wat jy 'n woord skryf, vra jy die kinders om jou te help om na die beginklank te luister en die ooreenstemmende letter te skryf. Onthou om in kleinletters te skryf. Moenie die hele woord klank nie, aangesien baie van hierdie woorde nog te moeilik is om volledig in Afrikaans te klank. Fokus slegs op die beginklank en -letter.
- 6 Plak die prent met die byskrifte teen die muur en kyk hoe kinders begin om die byskrifte te lees.

VRYDAG

Luister en doen

Kinders leer om goed te luister en verbale instruksies uit te voer.

JY BENODIG

Klokkie; musiekinstrumente; dinge wat geluide kan maak

Gee die toon vir hierdie luisteraktiwiteite aan deur die volgende te sê terwyl die kinders die bewegings uitvoer: “Kom ons maak gereed voordat ons begin luister: Wikkel jou lyfie, vryf jou ore om hulle wakker te maak, en vou dan jou hande netjies in jou skoot.”

STAPPE

- 1 Begin vandag se luisteraktiwiteit deur te sê: “Maak julle oë toe. Ek gaan ’n geluid maak. Ek wil hê julle moet mooi luister en julle hande opsteek as julle weet watter klank dit is.” Maak geluide soos om op die tafel te klop, jou hande te klap, ’n klokkie te lui, jou vingers te klik en ’n noot op ’n musiekinstrument te speel. Jy kan ook dieregeluide op jou selfoon of die eerste note van ’n liedjie speel. As jy klaar die geluide gemaak het en die kinders dit klaar geïdentifiseer het, kan jy ’n opeenvolging van vyf geluide maak. Herhaal die volgorde, maar laat een geluid uit – die kinders moet die ontbrekende geluid identifiseer.
- 2 Sê vir die kinders: “Noudat ons geoefen het om mooi te luister, gaan ek ’n paar woorde sê en julle moet vir my sê watter een pas nie by die ander nie. Luister mooi na al die woorde voordat julle raai. Sit jou hand

op jou kop as jy weet wat die antwoord is.” Vra een kind om die antwoord te gee nadat jy elke lys woorde gelees het.

bosbok, voël, (sjokolade), leeu
koppe, skouers, knieë, (boeke)
rok, jas, skoene, (suiker)
haai, (by), walvis, dolfyn
wortel, aartappel, (stoel), blomkool

- 3 Sê nou vir die kinders: “Ek gaan vir julle ’n paar leidrade gee en julle moet raai aan watter wilde dier ek dink. Luister mooi na al die leidrade voordat julle raai. Sit jou hand op jou kop as jy weet wat die antwoord is.” Vra een kind om die antwoord te gee nadat jy elke lys woorde gelees het.

“Ek het groot ore. Ek het ’n lang slurp.” (olifant)
“Ek het maanhare. Ek brul. Ek is ’n roofdier.” (leeu)
“Ek eet graag gras. Ek het hoewe.” (bok)
“Ek eet die blare heel bo aan bome. Ek het lang bene en ’n baie lang nek.” (kameelperd)

Inleiding tot beurtgroep-aktiwiteite

Daar is vyf groepaktiwiteite vir elke storie. Hierdie aktiwiteite word in die tweede week herhaal, en 'n paar nuwe aktiwiteite word in Week 2 bygevoeg.

Help kinders om onafhanklik en in groepe te werk

Gesels met die hele klas oor wat hulle in elke aktiwiteit gaan doen voordat hulle daarmee begin. Die kinders kan dalk aanvanklik sukkel om onafhanklik te werk en hulself te bestuur, maar namate hulle vertrouwd met mekaar, die klasreëls en die aktiwiteite raak, sal jy vind dat hulle minder leiding nodig.

Die belangrikheid van reëls

Onderhandel oor 'n paar reëls. As jy hulle toelaat om 'n paar voorstelle vir beurtgroep-aktiwiteite te maak, sal dit hulle help om trots te wees op die reëls. Maak seker dat die reëls duidelik vertoon word met tekeninge langs die geskrewe woorde in om die kinders te help onthou.

Hier is 'n paar voorstelle:

Reëls vir die fantasiehoekie

- Deel met mekaar en neem beurte.
- Moenie mekaar stamp of trek nie.
- Sorg dat jou hande skoon is.
- Pas die klere, voorwerpe en boeke goed op.
- Moenie mekaar se gevoelens seer maak nie.
- Praat sag.
- Ruim op nadat julle gespeel het.

Wissel die aktiwiteite af

Die kinders sal elke dag 'n ander aktiwiteit doen, en sal dus teen die einde van die week al vyf aktiwiteite gedoen het. Beplan deeglik en berei alles voor die tyd voor.

Jy kan dalk besluit om die jaar te begin deur al die kinders dieselfde aktiwiteit op een dag te laat doen, en dan 'n ander aktiwiteit die volgende dag. Dit sal jou daaglikse voorbereiding verminder en jou in staat stel om vir al die kinders terselfdertyd instruksies te gee.

Sodra jy egter voel jou klas is gereed, raai ons jou aan om die groepe tussen aktiwiteite af te wissel, met elke groep wat 'n ander aktiwiteit op 'n dag doen.

Ons tweeweek-beplanner (bladsy 12) toon hoe elke groep al die aktiwiteite in 'n week doen.

Die beurtgroep-aktiwiteite is ontwerp sodat vier van die groepe besig sal wees met aktiwiteite wat minder onderwyserleiding verg, sodat jy op die groep kan fokus wat Tekene en ontluikende skryf (onderwyserleiding) doen. Dit sal beteken dat jy in 'n week op 'n betekenisvolle wyse met elke groep kan werk, wat jou die geleentheid sal gee om 'n band met die kinders te vorm en hulle individuele vordering te assesser.

Oorsig van die aktiwiteite

Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)

Fokus jou tyd op die groep wat hierdie aktiwiteit doen – hulle benodig moontlik die meeste hulp. Jy sal dalk die kinders moet help besluit wat om te teken, en hulle aanspoor sonder om vir hulle te sê hoe om te teken! Gesels oor hul sketse en moedig hulle aan om iets te ‘skryf’ of om te sê wat jy namens hulle moet skryf.

Gee erkenning aan die kinders se pogings deur hulle prente op hulle oogvlak in die klaskamer op te plak. Moenie net die gevorderde werk vertoon nie. Dit is belangrik om die hele jaar lank erkenning aan elke kind se werk te gee. Nadat al die kinders hierdie aktiwiteit gedoen het, kan jy al die tekeninge saambind om ‘n klasboek te maak wat die kinders kan ‘lees’.

Kreatiewe spel

Die groep wat hierdie aktiwiteit doen, sal *Kuns en handwerk* in Week 1 en *Fantasiespel* in Week 2 doen.

Kuns en handwerk

Moedig die kinders aan om met mekaar te gesels oor wat hulle maak en hoe dit met die storie verband hou. Gee die kinders vryheid met ‘n verskeidenheid materiale, of struktureer die aktiwiteit deur spesifieke materiale te verskaf.

Fantasiespel

Fantasiespel kan raserig wees, maar onthou dat wanneer kinders op hierdie manier speel, hulle oor rolle moet onderhandel en moet verduidelik wat hulle doen. Hulle leer ook van voorstelling – dat een ding ‘n ander ding kan voorstel. Dit sal hulle help om te verstaan dat die skryfwerk op papier die woorde voorstel wat ons praat.

Party kinders kan dalk sukkel om met ander oor rolle en die volgorde van gebeure terwyl hulle speel, te onderhandel. Probeer om tyd met hulle deur te bring en hul spel te lei en aktief te werk met kinders wat te skaam is om saam te speel.

Letterlegkaarte en -speletjies

Stel die legkaarte en speletjies voor die les op. Bêre alles wat jy vir elke aktiwiteit benodig in gemerkte sakke of houters.

Die kinders kan dalk aan die begin van die jaar sukkel om die speletjies onafhanklik te speel. Jy kan dalk een speletjie saam met die hele klas speel voordat jy dit as ‘n kleingroep-beurtaktiwiteit opstel. Jy kan dalk ‘n paar ouers nooi om jou met die groepspeelaktiwiteit te kom help.

Oefen die letter

Kinders moet gereeld oefen om vertrouwd te kan raak met die letters van die alfabet. Hierdie aktiwiteit gee die kinders die nodige oefening om letters korrek te vorm en ‘n letter te koppel aan die klank wat dit maak en aan voorwerpe wat met daardie klank begin. Begin deur een aktiwiteit vir die groep op te stel. Namate die jaar vorder, kan jy meer as een aktiwiteit opstel.

Onafhanklike lees

Kies verskillende storieboeke, prenteboeke, winkelbrosjures, tydskrifte, prentwoordeboeke, atlasse, niefiksie- en resepteboeke vir die kinders om te ‘lees’. Sluit leesmateriaal in wat die tale en kulture in jou klas weerspieël. Probeer inhoud insluit wat met die tema van die storie verband hou. Sluit afskrifte van die Groot Boek, klein boekies en opeenvolgende prente uit die storiepak in. As jy tydens beurtgroep-aktiwiteite tyd met hierdie groep kan deurbring, kan jy dalk langs ‘n kind gaan sit en sê, “Dit lyk na ‘n pragtige boek. Kan jy vir my ‘n stukkie daaruit lees?”

AKTIWITEIT

Teken en ontluikende skryf (onderwyserleiding)

Kinders leer om hulle idees deur teken en ontluikende skryfwerk op te teken, terwyl jy neerskryf wat hulle van hulle tekeninge sê.

Week 1: My gunstelingdeel van die storie

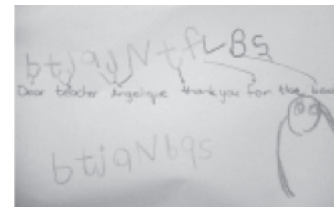
STAPPE

- 1 Skryf **Bosbok se besoeker** voor die les boaan elke bladsy. Vra die kinders om na die woorde van die titel te wys terwyl julle dit saam lees.
- 2 Vra die kinders om aan die storie te dink en die deel waarvan hulle die meeste gehou het, te bespreek. Maak 'n paar voorstelle, bv.: "Het julle gehou van die deel waar Padda met 'n groot glimlag uitgespring kom?" Moedig die kinders aan om hulle gunstelingdeel van die storie te teken. Vra die kinders of hulle iets oor hulle prent wil skryf.
- 3 Lewer kommentaar of vra 'n vraag oor die tekening, bv.: "Ek hou baie van die goue maanhare wat jy vir Leeu geteken het."
- 4 As jy vir hulle skryf, hou hulle betrokke deur hulle te vra om die woorde stadig te sê terwyl jy dit neerskryf. Dink hardop terwyl jy die kind se sin skryf, bv.: "Leeu ... het ... gelê en ... slaap ... in die ... Watter woord moet ek volgende sê? Son. Ek gaan son skryf."
- 5 Skryf woord vir woord neer wat die kind vir jou sê.
- 6 Moedig die kind aan om die sin saam met jou te lees wanneer jy klaar geskryf het. Wys na elke woord terwyl jy lees en prys hulle pogings.

JY BENODIG

'n Skoon A4-bladsy vir elke kind; vetkryte

Vertoon die kinders se ontluikende skryf- en spelwerk op hulle oogvlak in die klaskamer. Moenie net die mees gevorderde skryfwerk vertoon nie. Dit is belangrik om regdeur die jaar aan elke kind se werk erkenning te gee.

Week 2: My eie idee

STAPPE

- 1 Skryf **My onverwagte besoeker** voor die les boaan elke kind se bladsy.
- 2 Vra die kinders om na hierdie woorde te wys terwyl julle dit saam lees. Vra die kinders of hulle iets oor hulle prent wil skryf.
- 3 Herinner die kinders dat al die diere bang was om in die huis in te gaan omdat die besoeker gesê het hy gaan hulle opeet, maar aan die einde van die storie is die onverwagte besoeker toe net 'n paddatjie! Vra vir die kinders: "Wie wil julle graag as 'n onverwagte besoeker hê?" Moedig hulle aan om 'n prent van 'n onverwagte besoeker te teken.
- 4 Maak opmerkings of vra 'n vraag oor die tekening, soos: "Kyk hoe mooi skryf jy! Sê my wat daar staan." of "Wat sal jy en jou besoeker doen?"
- 5 As hulle wil hê jy moet iets skryf, kan jy hulle betrokke hou deur hulle te vra om die woorde stadig te sê terwyl jy dit neerskryf. Dink hardop terwyl jy die kind se sin skryf, bv.: "My onverwagte ... besoeker ... is ... my neef ... van Gauteng."
- 6 Skryf netjies en duidelik woord vir woord neer wat die kind vir jou sê.
- 7 Moedig die kind aan om die sin saam met jou te lees wanneer jy klaar geskryf het. Wys na elke woord terwyl jy lees en prys hulle pogings.

Hier is nog 'n idee wat verband hou met die storie: Skryf **Wilde diere van Suid-Afrika** op die kinders se bladsye. Volg die stappe vir Week 2, maar vra die klas om 'n wilde dier te teken wat in Suid-Afrika voorkom en iets daarvoor te skryf. Vra die kinders om vir jou die name van die diere in die storie te sê: bosbok, olifant, leeu en padda. Hulle kan enige van hierdie diere of enige ander Suid-Afrikaanse wilde dier teken.

AKTIWITEIT Kreatiewe spel

Kinders bou op die storietaal en -tema voort deur voorgeespeel en kuns- en handwerkaktiwiteite.

JY BENODIG

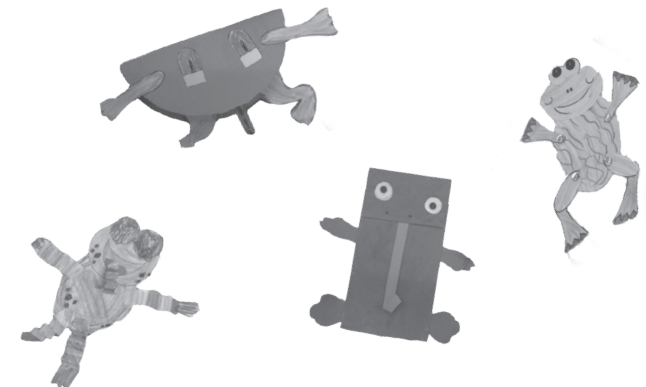
Afvalpapier; karton; herwonne materiale; gom; skêre; verf en verfkwaste

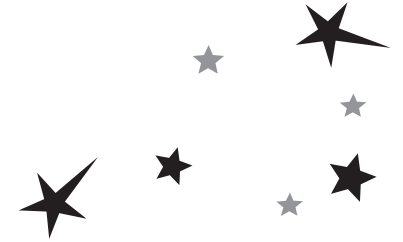
Week 1: Kuns en handwerk

STAPPE

- 1 Vra die kinders om mooi te kyk na alles wat op die tafel uitgepak is en om te praat oor die voorwerpe wat hulle kan sien.
- 2 Verduidelik vir die kinders dat hulle 'n padda gaan maak.
- 3 Sê vir hulle dat hulle die padda kan maak net soos hulle wil.
- 4 Verduidelik dat hulle enige van die voorwerpe op die tafel vir die padda kan gebruik.
- 5 Moedig die kinders aan om 'n lyf, oë, mond, tong en pote vir die padda te maak.
- 6 Skep tyd waarin die kinders in pare oor hulle paddas kan gesels.
- 7 Vertoon die paddas in die klaskamer wanneer hulle klaar is.

Jy kan die kinders vryheid gee deur 'n wye verskeidenheid materiale te verskaf, of jy kan die aktiwiteit struktureer deur spesifieke materiaal te verskaf. Onthou egter altyd om vir die kinders 'n keuse te gee in hoe hulle hulle skeppings maak, selfs al is die materiale voorgeskryf. Onthou dat wanneer kinders grootword hulle onafhanklik moet kan werk. Maak dus seker dat hulle 'n plan kan maak' en 'n padda sonder jou hulp kan maak.

Week 2: Fantasiespel

STAPPE

- 1 Verduidelik vir die groep dat daar wonderlike rekwisiete in die hoekie is en dat hulle gerus lekker saam kan speel. Hulle kan enige speletjie speel wat hulle wil, mits hulle die reëls vir die fantasiehoekie nakom.
- 2 Vra die groepleier om die groep na die fantasiehoekie te neem.
- 3 Loer ten minste een keer by die hoekie in om die kinders waar te neem en aan te moedig.

JY BENODIG

Die volgende rekwisiete: plastiekdiere; maskers vir verskillende diere; ou sokkies om dierehandpoppe te maak

AKTIWITEIT

Letterlegkaarte en -speletjies

Kinders lê hulle letterklankkennis vas terwyl hulle legkaarte bou en speletjies speel.

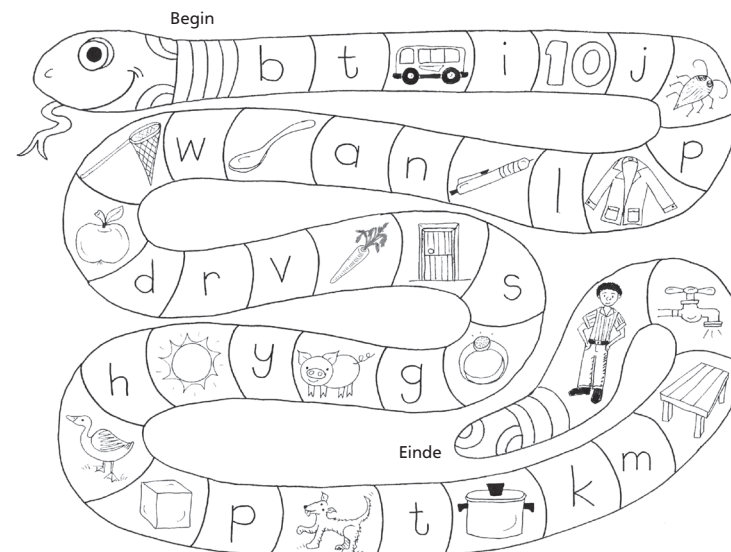
Letterslang-speletjie

JY BENODIG

Twee letterslang-speletjieborde (A3-grootte indien moontlik); twee groot dobbelstene

STAPPE

- 1 Plaas die speletjieborde op die mat: twee of drie kinders sit rondom.
- 2 Verduidelik vir die kinders die reëls van die speletjie:
 - Hulle begin deur hulle knopies op die slang se kop te sit.
 - Elke kind kry 'n beurt om die dobbelsteen te gooi en sy/haar knopie die korrekte aantal spasies aan te skuif.
 - As hulle op 'n letter land, moet hulle die klank sê en hulle knopie vorentoe beweeg na 'n prent wat met daardie letter begin.
 - Die eerste kind wat die einde van die slang bereik, is die wenner, en die speletjie is verby.
- 3 As die kinders hierdie speletjie 'n paar keer gespeel het, kan jy 'n nuwe reël bekendstel. As hulle op 'n prent land, moet hulle sê wat die prent is, die beginklank sê en dan terugskuif na die ooreenstemmende letter.

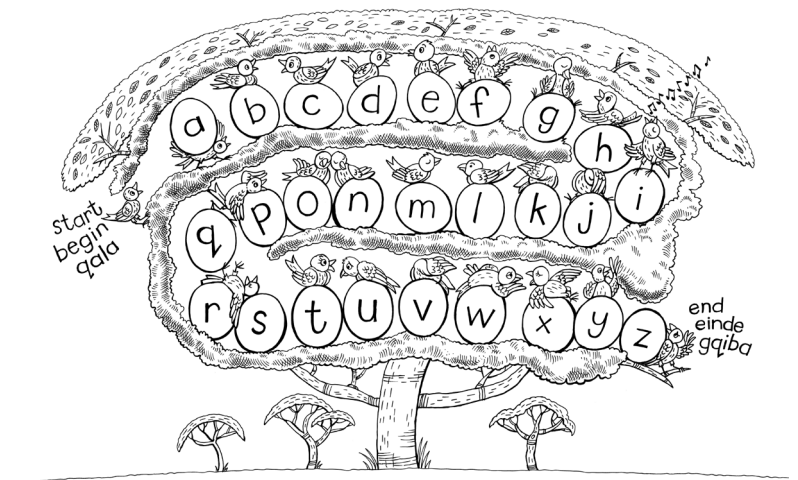
Woordvoël-speletjie

JY BENODIG

Twee woordvoël-speletjieborde (A3-grootte indien moontlik; bladsy 63);
twee dobbelstene; knopies

STAPPE

- 1 Sit die groot speletjieborde op die mat neer met twee of drie kinders wat rondom sit.
- 2 Verduidelik vir die kinders die reëls van die speletjie:
 - Die kinders sit hulle knopies op **begin**.
 - Elke kind kry 'n beurt om die dobbelsteen te gooi en sy/haar knopie die korrekte aantal spasies met die paadjie op die woordvoël langs te skuif.
 - As hulle op 'n letter land, moet hulle die klank wat die letter maak, sê en iets noem wat met daardie klank begin.
 - Die eerste kind wat die einde van die voël bereik, is die wenner, en die speletjie is verby.

AKTIWITEIT**Oefen die letter**

Kinders werk onafhanklik om die vorming van die fokusletters te oefen en teken voorwerpe wat met die fokusklanke begin.

Letterboekies**STAPPE**

- 1 Wys na die l op die letterkaart en sê: "Onthou julle hierdie letter? Dit maak die klank /l/ soos in l-l-leeu, l-l-luister en l-l-lepel." Vra die kinders om l-l-l-l-l saam met jou te sê.
- 2 Vra die kinders om die vorm van die letter met hulle vingers na te trek deur by die kol te begin.
- 3 Gee vir elke kind 'n vooraf gevoude boekie (skoon) en sê vir hulle dat hulle hul eie letterboekie gaan maak. Vra hulle om die l op die voorblad van die boekie te skryf.
- 4 Moedig hulle aan om weer die klank /l/ te sê. Vra hulle dan om op elke bladsy van die boekie iets te teken wat met daardie klank begin.
- 5 As daar tyd is, kan jy die kinders vra om vir jou te sê wat die naam vir elke prent is, en die woord op elke bladsy skryf.
- 6 Wanneer die kinders klaar is, kan jy hulle in pare laat sit sodat hulle die boekies vir mekaar kan 'lees'.
- 7 Vra die kinders om hulle boekies huis toe te neem om dit vir hulle gesin te 'lees'.

JY BENODIG

'n Skoon A4-bladsy wat in 'n boekie vir elke kind gevou is (sien bladsy 53); letterkaarte u en e vir elke kind in die groep; kleurpotlode of vetkryte (ses tot agt verskillende kleure)

As jy dink jou leerders sal voordeel trek uit die Reënboogletters-aktiwiteit, stel ons voor dat hulle dit doen voordat hulle die boekie maak. Fotokopieer die aktiwiteitsbladsy op bladsy 54 of skryf die letters so groot as moontlik op 'n stuk papier. Die aktiwiteitsstappe fokus op die letter l en moet in Week 1 gebruik word.

Volg in Week 2 dieselfde stappe, maar fokus op die letters u en e en die klank /e/ soos in e-e-emmer, e-e-enkel, e-e-engel en e-e-etiket en /u/ soos in u-u-uniform en u-u-universiteit. In Week 2 kan kinders een boekie maak vir albei vokale.

AKTIWITEIT

Onafhanklike lees

Kinders leer om onafhanklik te lees en geniet boeke en ander gedrukte materiaal.

STAPPE

- 1 Lei die groep na die boekhoekie en bring hulle gou tot bedaring.
- 2 Lees die reëls vir die boekhoekie vir die kinders.
- 3 Wys vir die kinders wat hierdie week nuut is in die boekhoekie.
Vra vir hulle: "Hoekom dink julle het ek hierdie boeke/tydskrifte/pamflette gekies?"
- 4 Bestee 'n paar minute om die kinders te motiveer en te help om iets te kies wat hulle graag wil lees.
- 5 Loer ten minste een keer by die boekhoekie in om die kinders waar te neem en aan te moedig.

Jy kan ook die Groot Boek en opeenvolgende kaarte van **Bosbok se besoeker** in die boekhoekie sit. Party kinders sal die geleentheid op prys stel om weer die bekende storie te lees en te vertel.

Hulpbronne

Hoe om speeldeeg te maak

JY BENODIG

2 koppies meel; 1 koppie sout; 2 koppies water; 2 dessertlepels olie;
4 teelepels kremetart (by supermarkte en apteke te koop); koskleursel

STAPPE

- 1 Meng al die bestanddele en kook totdat die deeg van die kante van die pot loskom.
- 2 Hou in 'n lugdigte houer nadat dit afgekoel het.

Wys die kinders hoe om die speeldeeg warm te maak deur dit in hul hande te druk. Dit is goeie oefening vir hul handspiere.

Verdeel die speeldeeg in genoeg plastieksakke sodat elke kind 'n bal het om mee te werk. Aan die einde van elke aktiwiteit moet die kinders die speeldeeg weer in 'n bal rol. Bêre dit in die sak om dit vars te hou.

Hoe om 'n boekie te maak

JY BENODIG

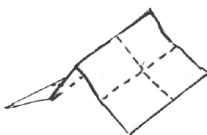
Fotokopie van boekie vir hierdie storie

STAPPE

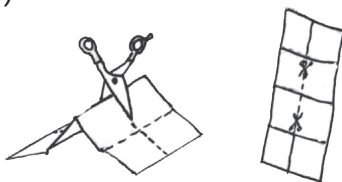
- 1 Vou 'n A4-grootte fotokopie van die boekie in agt dele. Vou dit weer oop.

- 2 Vou die bladsy in die helfte.

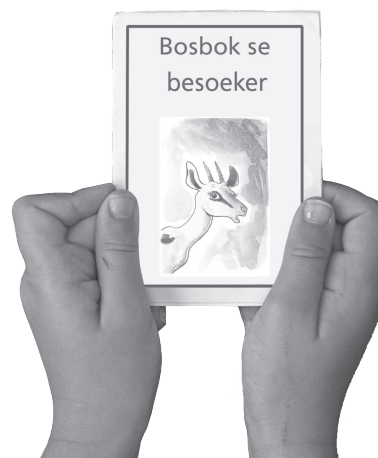
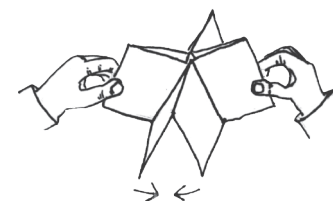
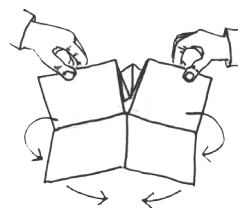

- 3 Knip op die middelste vou. (Die illustrasie wys waar jy moet knip.)

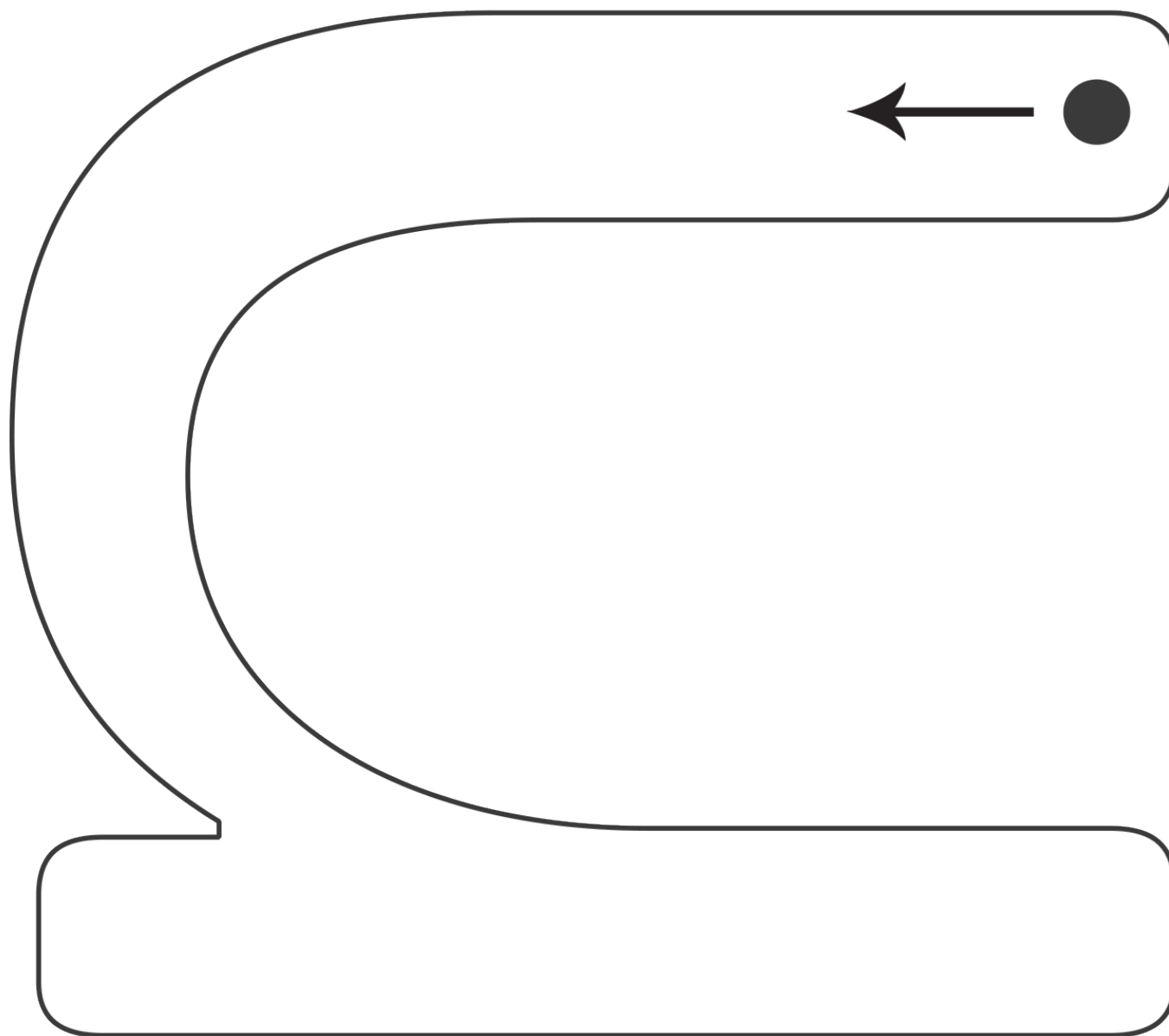

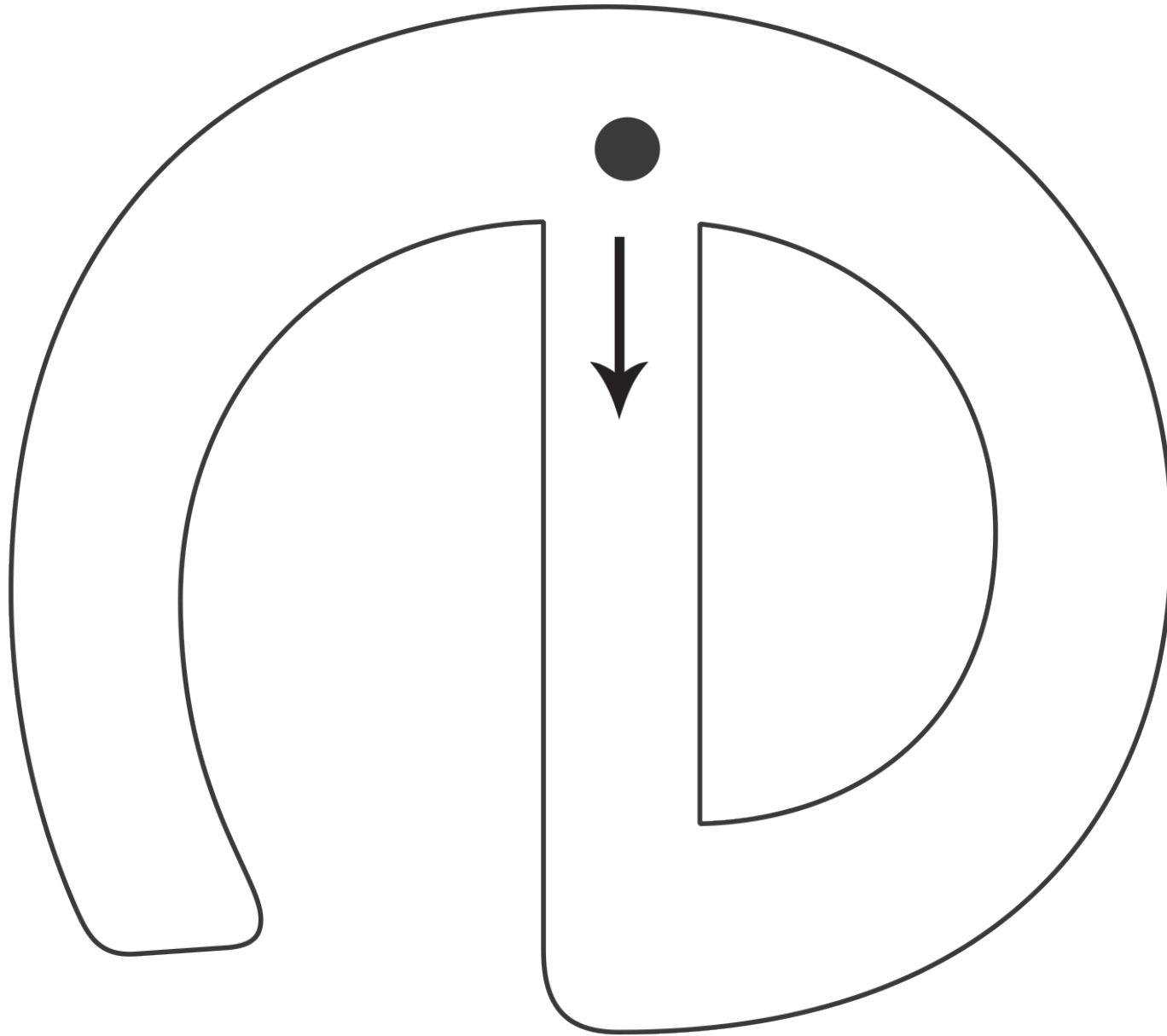
- 4 Hou die papier aan albei kante tussen jou vinger en jou duim vas.

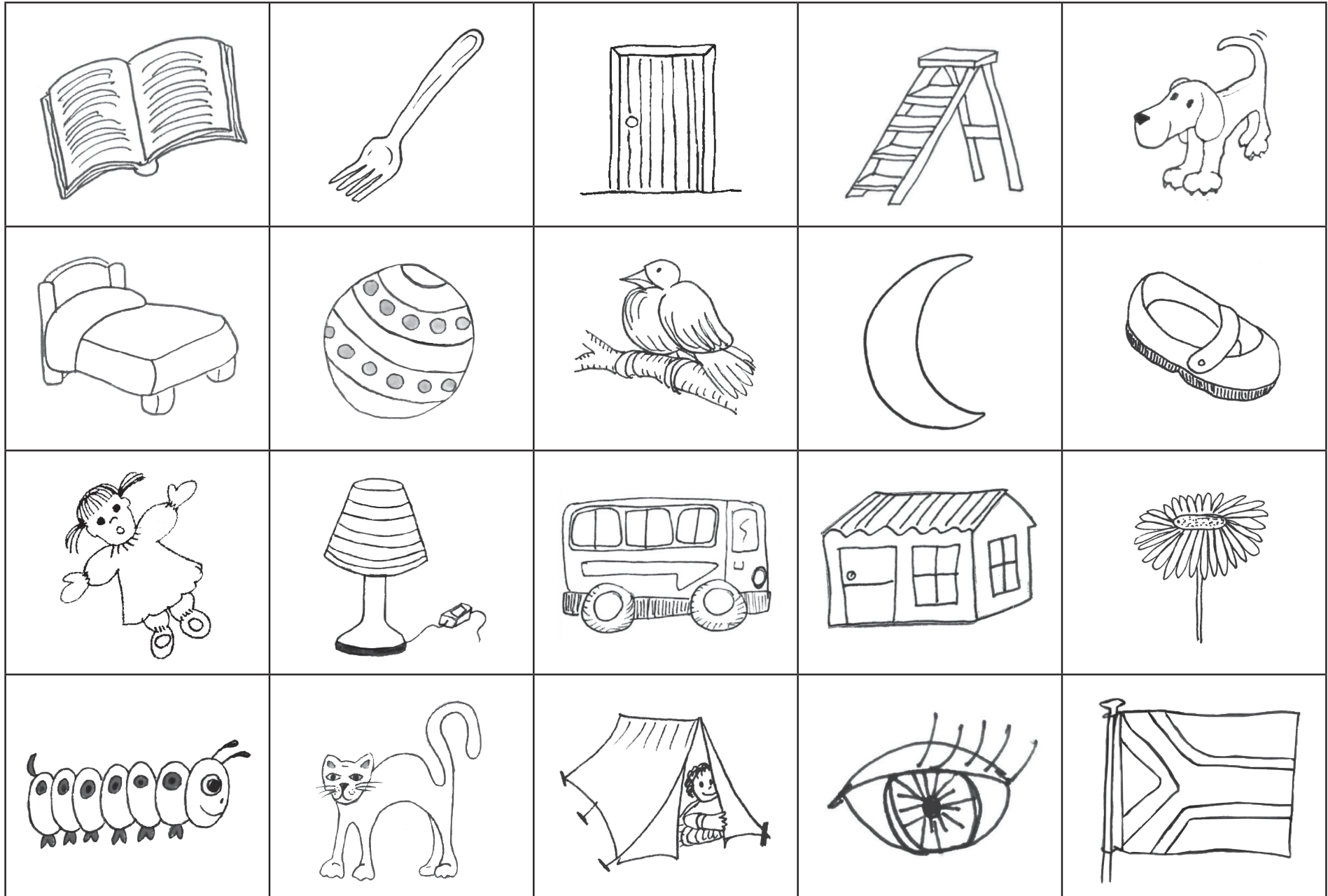
- 5 Bring jou hande af en bymekaar.

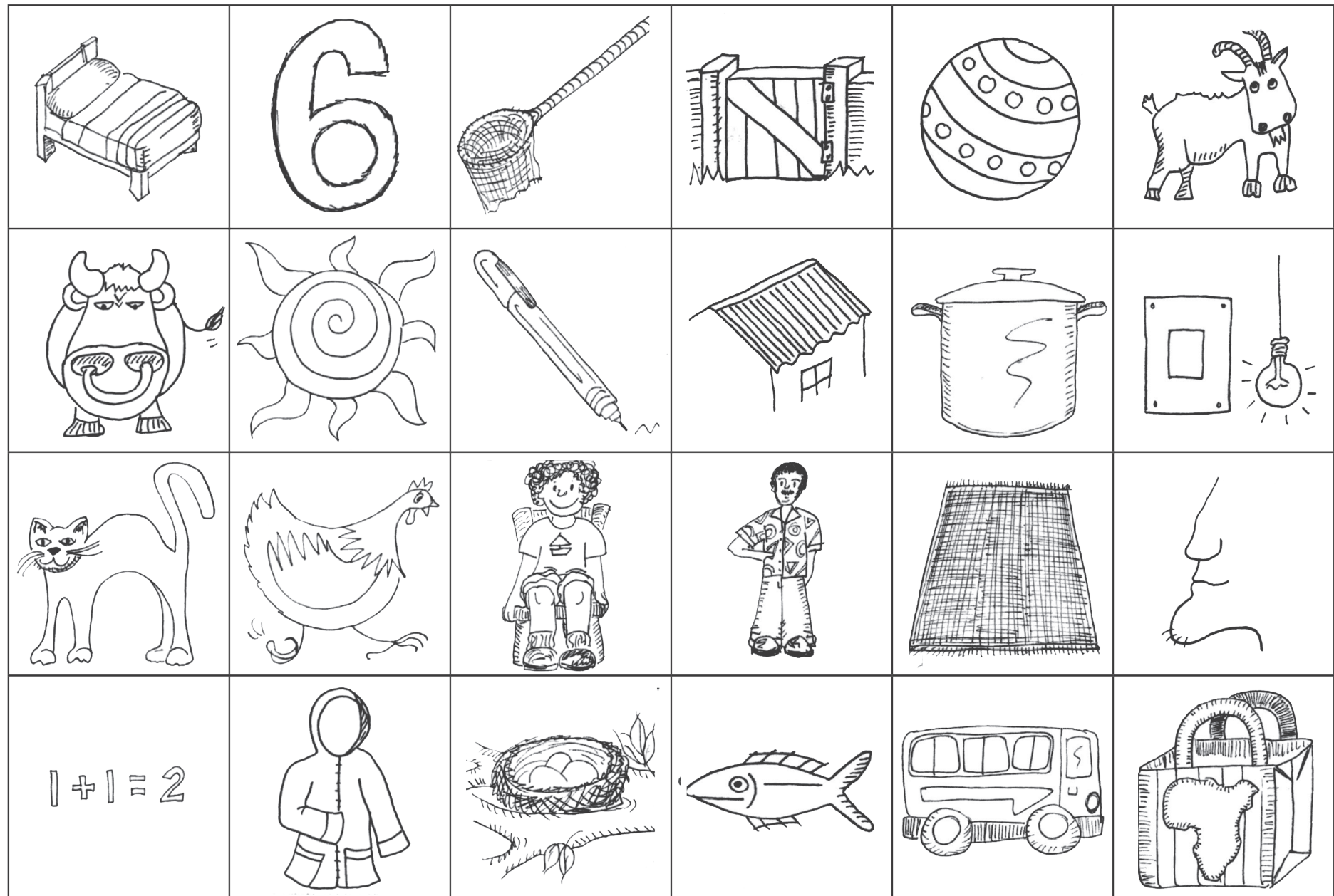

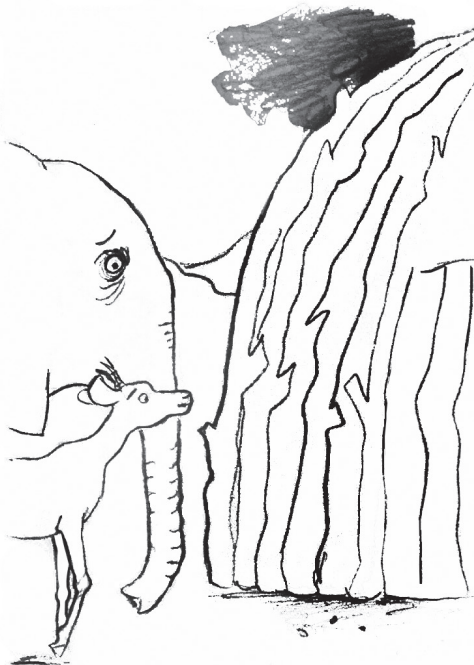
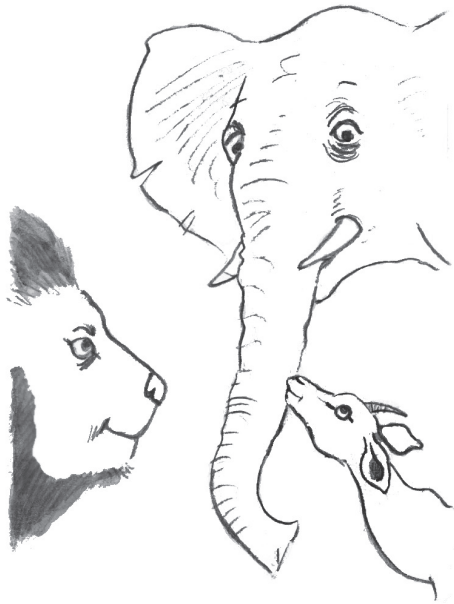

7

9

5

7

Hierdie boek
behoort aan:

.....

Bosbok se
besoeker

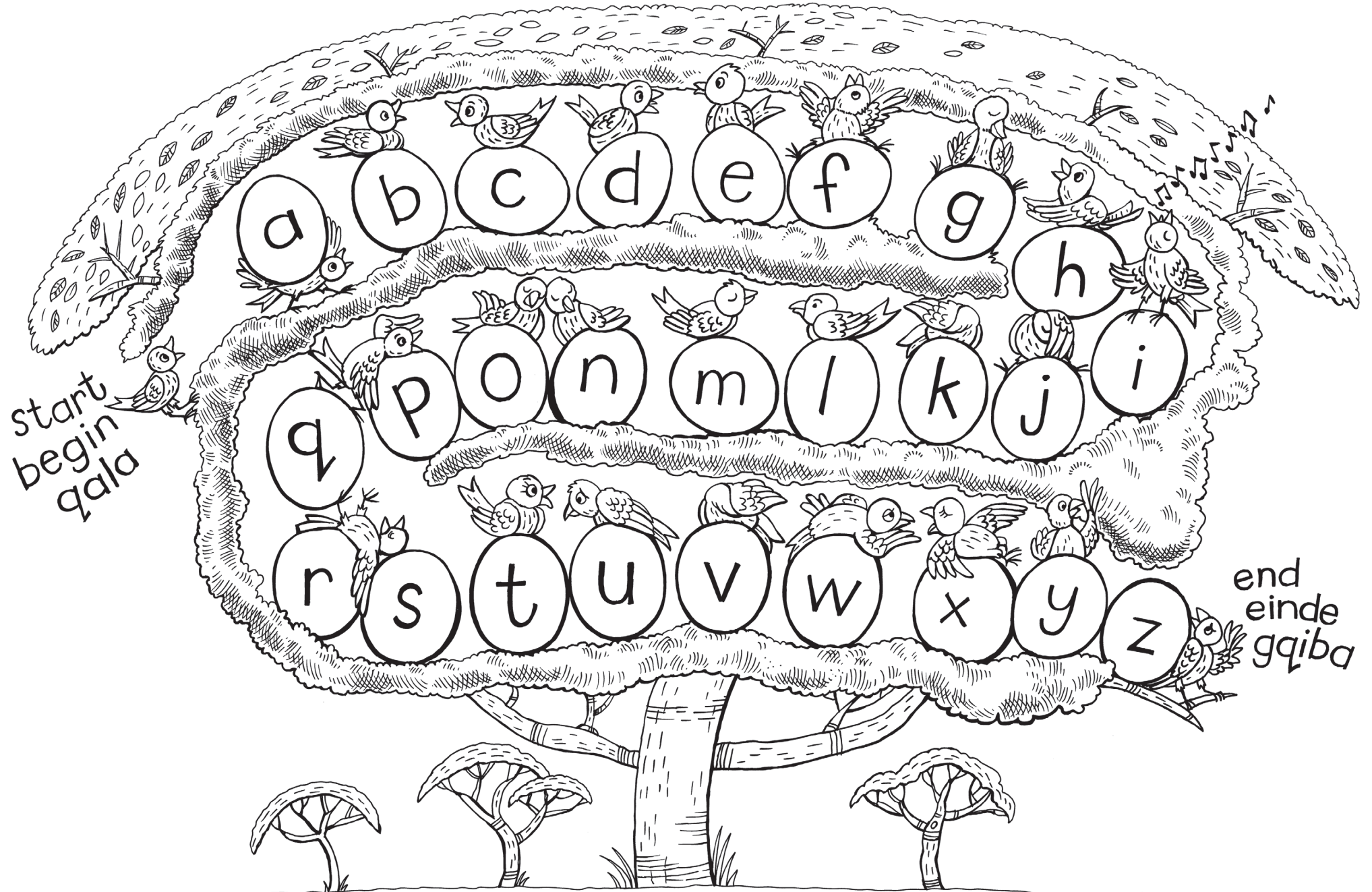
2

3

	1	huis	
	1	son	
	3	wolke	
	1	rivier	
	1	olifant	
	1	bosbok	
	1	leeu	
	1	padda	
	2	bome	

My aantekeninge

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.